

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.

Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 14—Vol. LVIII.

Friday, 8th April, 1960.

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER
Price: FOUR PENCE

“ANIMOSITIES, DISSENSIONS, HATRED WILL DISAPPEAR” MONK FORECASTS CHANGE WITHIN NEXT FIVE YEARS

(By A Special Correspondent)

Presence Due To “Divine Purpose”

(By A Special Correspondent)

BHIKKU CHAMAN LAL'S entry into and lecture tour of South Africa has taken Indians in South Africa by surprise. The attitude of the Government to the entry of Indians even on temporary or transit permits is well known. It is easier for the camel to go through the eye of a needle than for an Indian to get entry into this country.

But to the Bhikku it is quite simple. He attributes his presence in South Africa and the attitude of the authorities to “Divine Purpose.” Explaining his presence in this country he said he had come on pilgrimage to the land which had given the world Mahatma Gandhi and through him freedom to India.

Mr. Nehru had suggested to him in January this year that he should visit Africa. The rest followed smoothly.

ALL the troubles, all the animosities and all the dissensions and all the hatred which at the moment make South Africa a troubled land will disappear in the course of the next five years. This claim was made by Bhikku Chaman Lal, the Buddhist monk who is now touring the country. The Bhikku, who was speaking in Durban under the auspices of the Divine Life Society of South Africa, said that he was not a prophet. He recollected his prediction, made in his book, “The Vanishing Empire,” published in 1937, that British rule in India would disappear within ten years. India obtained independence in 1947. “Change,” Bhikku Chaman Lal said, “is the Law of Nature. Even in the Upanishad it was written ‘And this too shall pass away.’”

SPEAKING on the “Cultural Imprints of India Abroad,” he said that he had spent 23 years on this subject and had travelled extensively all over the world conducting research. His mission, partly, was to open the eyes of the Europeans to the fact that 5,000 years ago India was a “World Teacher,” that Bharat was “Jagat Mata.” He said that as much as Rome had stood for Love, and Egypt for Wisdom, India stood for Wisdom and Dharma.

He said that India had known the art of shipping 6,000 years ago and that India had had contact with various countries many thousands of years ago. He explained that present day Syria was at one time known as ‘Surya,’ that India and Egypt had relations 3,000 years ago. He substantiated this by drawing the attention of the audience to the temple within the pyramid which contained the statue of the *Narsing Avatara* and of the similarity of the sphinx to this deity.

He then spoke of the ancient Indian empire in Peru and Mexico. The Peruvian word for boat was a South Indian word.

There were *gopitrams* in Mexico and the largest temple in Mexico City was a Shiva Temple in which according to ancient Indian custom, there were 3,000 *devadasis*. There were *Ram avatar* statues in the caves of Mexico. Guatemala really meant ‘Gautam Alai’ (Hall of Buddha). He related how a hundred South Indian Brahmins called *Ayars* ruled the Inca Em-

pire for many hundreds of years, until the Spanish conquest in the 16th century.

The 100 life-size gold statues of these rulers in the traditional Indian dress were taken and melted by the Spaniards, but not without being sketched first. These sketches are in the Madrid Museum.

Nearer India

Going nearer the Indian sub-continent he pointed out that Java, Indonesia, Cambodia, Thailand, China and Japan, all had contact with India and there was considerable evidence of this fact. He stated that more Sanskrit was used in Indonesia than in India. The Muslim ruler of this state and his family all had Indian names. The present ruler of Cambodia was a Singh, Thailand was ruled by seven Ram Rajas.

In 1120 B.C. that is 500 years before Buddha there were 50,000 Hindus in China. In Japan the temples had deities that were today scarce in India. He had seen three temples of Yama in Japan, temples of Prithvi and of the numerous Vedic deities. While India preserved the mantras of these Vedic Gods, there were no images. He spoke of the temple of Sarasvati and the old Puranic tales preserved in Tokyo. Even in far-off Ireland there has been imprints of Indian culture interwoven into the national legends of that country. Tilak had also pointed out that the “Land of the Midnight Sun” was connected

(Continued on page 114)

Capital Of New Gujarat To Be Called Gandhinagar

(Indian Opinion India Service)

BOMBAY—The permanent capital of the new proposed new Gujerat State will be Gandhinagar, 15 miles north of Ahmedabad city. It will stand on a picturesque site on the west bank of the Sabarmati river. The township and buildings to be constructed on the site will follow the Indian style of architecture.

A conglomeration of villages on either side of Ahmedabad and Mehsana districts will be grouped together to form a new district around the capital. The district will be known as Gandhinagar District.

Dr. Jivraj Mehta, Finance Minister of Bombay and the prospective Chief Minister of the new Gujerat State, announcing the decision of Gujerati leaders on the new capital, said that the capital, with an area of 25 square miles, would be so designed as to leave no room for any heavy industries to spring up there. In other words, he said, it was not intended to be an industrial centre, though due provision would be made for housing cottage industries.

Regarding the cost, Dr. Mehta said that the new capital was expected to cost around one hundred million rupees. The capital is expected to be ready for occupation in two or three years. In the meantime provision has been made in Ahmedabad to house the legislature. At the time of its creation the population is expected to be around 100,000.

The city and the district will be named after Mahatma Gandhi. The Secretariat building will be named after Sardar Vallabhbhai Patel and will be known as the Sardar Patel Bhavan. The names of Kasturba and Mahadev Desai will be closely linked with the most important landmarks of the city.

It is proposed to beautify the city with large and beautiful gardens on the banks of the Sabarmati.

Hindi From 1965

(“Indian Opinion” India Service)

NEW DELHI.—Hindi, with international numerals, will be adopted as the principal language in India from 1965. English will remain as an “associate language” for administration at the centre and for inter-State purposes for an indefinite period. A Second Official Language is to be appointed sometime this year. A plan is being formulated for the switch-over to Hindi.

Indian Opinion

FRIDAY, 8TH APRIL, 1960

Our Cultural Heritage

IN the course of his recent much too fast tour of South Africa Bhikku Chaman Lal drew the attention of the Indian people to the fact that theirs was a great cultural heritage and exhorted them not to abandon it. It was his experience, he said, that Indians in Africa were much too much concerned with the making of money and were paying too little attention to things of the mind and the spirit, to the arts and to literature. In short the Indian in Africa, no less in South Africa, was not paying any attention to things cultural and artistic for no profits could be reckoned from these investment. The Bhikku with his world experience and learning pointed out at various meetings that art and culture and education and learning were extremely important—these helped build a nation and keep it alive.

In South Africa in recent years there has been a great resurgence of interest and activity in the field of religion—both Hindu and Moslem. There has also been a great deal of interest in the different Indian languages. This has been in most cases given massive expression in bricks and mortar. Debates and discussions are organised and held. Anniversaries and various important occasions and dates are celebrated but through it all something vital is missing—real scholarship and learning. There is always a plethora of words and phrases but never a deep insight into and knowledge of the history of our origins, the history of our artistic and cultural heritage.

There is a school of thought which believes that if we turn to the fountain springs of our heritage then we are not good South Africans and that we cut ourselves adrift from the native peoples of this country and regard ourselves as separate, different and superior. This school urges negatively though, that Indians should have nothing to do with India. We do not see real objection to the Indian in this country drawing upon the native land of his forefathers for his spiritual and cultural inspiration and being a good South African to boot.

There is much in the history of India which can provide direction in these troubled times, there is much in the religions of India which transcends bounds of colour and race, and territory and language, there is much in the art and music of India which crosses national and sectional boundaries. There is no reason then why a people, a people as young as the Indians in a country as young as South Africa should not seek inspiration from the oldest extant civilisation. There can be nothing with this.

We commend this to the attention of the Gandhi-Tagore Lectureship, Trust which has funds but which has not done much in the way of promoting cultural and religious information. It should consider re-writing its terms of existence in such a manner that it can become a disseminator of Indian culture. Much good can result from such a step.

The Gita As A Guide To Human Conduct

By SWAMI KIRTIDANANDA In "Prabuddha Bharata"

Sixth Instalment

MAN can be good, do good, and be unselfish only when he understands that the goal of life is not pleasure or happiness, but the expansion of his own self so as to embrace the whole universe within it. This expansion of the self is the *raison d'être* of all ethics. Selfishness, which is the concomitant of the sense of 'me' and 'mine' associated with the body and mind, obstructs this expansion of the self, and so is to be avoided. This is the only logical explanation of the pleasure principle even. The pleasures of the senses and the mind are relative, momentary, and dependent on external objects. They are only the forerunners of pain and suffering. The highest pleasure or bliss is in the realization of the Atman. The evils of society are rectified when man's conduct is based on this ideal. The comments of Swami Vivekananda on the Gita verse (11.3), quoted above, bring out this point very clearly, and are worth quoting here. He says, 'As I always preach that you should not decry a man by calling him a sinner, but that you should draw his attention to the omnipotent power that is in him, in the same way does the Bhagavan speak to Arjuna, "*Naitattvayuyapadyate*"—It doth not benefit thee. Thou art the Atman imperishable, beyond all evil. Having forgotten thy real nature, thou hast, by thinking thyself a sinner, as one afflicted with bodily evils and mental grief, made thyself so—this doth not benefit thee! So says the Bhagavan "*Klaibyam ma sma gamah Partha*"—Yield not to unmanliness, O son of Prtha. There is in the world neither sin nor misery, neither disease nor grief, if there is anything in the world which can be called sin it is this—"fear," know that any work which brings out the latent power in thee is *punya* (virtue); and that which makes thy body and mind weak is verily, sin. Shake off this weakness, this faint-heartedness... Thou art a hero, a *vira*, "this is unbecoming of thee."

'If you can proclaim this message to the world, "*Dlaibyam ma sma gamah Partha naitattvayuyapadyate*," then all this disease, grief, sin, and sorrow will vanish from off the face of the earth in three days. All these

ideas of weakness will be nowhere. Now it is everywhere—this current of the vibration, and behold the magic transformation! Thou art omnipotent—go, go the mouth of the cannon, fear not. Hate not the most abject sinner, look not to his exterior. Turn thy gaze inward, where resides the Paramatman. Proclaim to the whole world with trumpet voice, "There is no sin in thee, there is no misery in thee, thou art the reservoir of omnipotent power. Arise, awake, and manifest the Divinity within!"

'If one reads this one sloka—"*Klaibyam ma sma gamah Partha naitattvayuyapadyate; kuudram hrdayadaurbalyam tyaktvottistha parantapa*" he gets all the merits of reading the entire Gita, for in this sloka lies imbedded the whole message of the Gita.'

This realization of the Atman is the ideal, the *summum bonum*, which ought to be the goal of all human conduct, the ideal to which human conduct should approximate itself. But it is practicable? Is there a way of translating this ideal into practice in the day-to-day affairs of the world? 'Yes' is the answer of the Gita. Sri Krishna clearly expatiates on the practical aspect of this philosophy of human conduct in all its bearings in the various chapters of the Gita. The practice of the presence of the Atman, as advocated therein, is intended to effect a harmonious blending of the individual and social aspects of human conduct. The Gita aims at nothing short of the development of an integrated personality, in whom the various warring elements of his intellectual, emotional, and volitional faculties are evenly co-ordinated to the benefit of himself as well as the rest of the world.

(To be concluded)

Fountain Of Wisdom

The safest rule of conduct is to claim kinship when we want to do service, and not to insist on kinship when we want to assert a right. I know no other method of preserving sweet relations in human affairs.

—M. K. GANDHI,

AREAS ACT STRIKES— INDIANS TO LOSE OVER £2 MILLION

THE Group Areas Act has struck at the small Indian community of Pietersburg and they stand to lose immediately about two and a half million pounds, according to a report in the latest issue of "Contact" (April 2, 1960) the non racial fortnightly review. The Indian people have been ordered to move to a barren stretch of veld, two miles out of town and when they do so they will leave behind business which shows an annual turn-over of £1,500,000, carries book debts of £500,000 and has goodwill valued at £125,000.

The Johannesburg correspondent of "Contact" writes:

As brawny (White) athletes bore the "Torch of Civilization" northwards for the Union Festival, civilized South Africans were shocked to learn last week that the entire community of Indian South Africans in Pietersburg, Transvaal, had been ordered out of their homes and shops to a stretch of barren veld two miles from the town.

The first Indian people came to Pietersburg in 1884, two years before it was proclaimed or named as a town. They set up shops; they helped the White farmers in times of drought and depression.

Under the Group Areas Act an area can be set aside by the government for occupation by only one racial group. Any person who does not belong to the group for which it has been set aside can be compelled by law to leave it.

They are now expected to carry on their businesses in the veld. Few can afford this. Hunger and poverty are all that the future offers.

CHEAP RADIOS

NET DELHI—A scheme to make cheap radio sets priced Rs. 150 (about £15) and below is under consideration of the Government. About 100,000 transistor radios were also expected to be built up by the Radio Manufacturers in the country next year.

INDIA WAS DEMOCRATIC 5,000 YEARS AGO

(From Our Own Correspondent)

TO a small gathering in the Vedic Hall presided over by Dr M. B. Naidoo, Bhikku Chaman Lal spoke on "India Mother of Civilisation," on Friday last.

He questioned the belief that democracy began in the West. He pointed out that India practised democracy, 5,000 years ago and that Shri Ramachandran was the greatest democrat because he exiled his wife Sita on the words of a servant woman. In those early days the people had the right to dethrone a ruler.

In the field of science, India has made the following contributions: numerals, algebra, arithmetic, geometry, and also to Philosophy and Yoga. Appollonius, contemporary of Christ studied Yoga in an ashram in Kashmir and was able to communicate telepathically.

Megasthenes, a Greek who visited India found that there were hospitals not only for men and women but also for animals.

India also gave cotton and silk to the world. Marco Polo had said that in India he saw "wool growing on trees", his first reaction to cotton.

Bhikku Chaman Lal Visits Phoenix

(By A Special Correspondent)

TWO days after his arrival in Durban Bhikku Chaman Lal visited the Phoenix Settlement in order to see the place where Mahatma Gandhi lived and worked out his epoch making scheme of Satyagraha. He showed a great deal of animated interest in the Settlement. The soil, he said, was sacred. He told an "Indian Opinion" reporter that he had been very closely associated with the late Devadas Gandhi on the "Hindustan Times". He had worked on this newspaper for sixteen years, ten of them with Devadas Gandhi, who was born in South Africa. In the struggle for India's independence he had been very closely connected with Mahatma Gandhi, and had gone to gaol several times. After independence he had given up politics and newspaper work, donned saffron robes and travelled extensively spreading the message of the Buddha.

He was brought to Phoenix by Dr N P Desai, of the Gandhi-Tagore Lectureship Trust and Mr S Ponnen, of the Divine Life Society of South Africa. Bhikku Chaman Lal arrived in Durban under the auspices of the Divine Life Society, addressed his first meeting in Durban under the aegis of that Society and was then taken under the wing of the Gandhi-Tagore Lectureship Trust and the patronage of several religious and cultural bodies.

Note: Bhikku Chaman Lal is India's most widely travelled journalist and author. He has devoted forty years to journalism. He took very active part in India's struggle for freedom since the age of 16 and was imprisoned nine times. He is the author of 35 books—the result of his 19 tours round the world.

His book, "Hindu America" is now running into the 6th edition. He has established that America was known to the Hindus and the Buddhists centuries before the birth of Columbus. He has proved that there were 100 Brahmin (Ayar) rulers in Peru and that the last of them ruled there in 1532 A.D. when the Spaniards invaded Peru.

Bhikku Chaman Lal is now on his 20th trip preaching the message of the Buddha and acquainting the people with the great contribution of India to world culture.

Phone 835 6786

P. O. Box 1549

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

83 West Street, JOHANNESBURG.

New India Assurance Co. Ltd.,

India's Leading Company

We Transact—

Fire, Marine, Transit, Motor, Baggage, Burglary,
Householders & Houseowners (Comprehensive),
Personal, Accident etc.

Principal Controlling Officers in the Union of South Africa

Jalbhoj Rustomjee & Son

140 Queen Street, — Durban

Phone: Durban 25845, 28513, 29844

DO YOU KNOW

That NEW INDIA is by far India's largest Insurance Company;

That NEW INDIA operates in over forty-five countries;

That NEW INDIA has over 65 branches in India alone;

That NEW INDIA receives over £6,000,000 Premium EACH YEAR on Fire, Marine & Accident.

FOR SECURITY
AND SERVICE
INSURE WITH
NEW INDIA

GOVERNMENT PLANNING CHANGES

BLACK LAWYERS FOR BLACKS ONLY?

"GADFLY" writes in the latest issue of *Contact*, the non-racial fortnightly review

For the last year or so, there have been continual rumblings presaging some sort of major changes in the law relating to the legal profession, the procedure and the composition of the courts. A kite was flown in Parliament by Mr. Froneman who moved a rather muddled motion calling for investigation into all sorts of things. In the meanwhile, the concrete proposals are being discussed in Government circles. The public knows nothing of them, the profession has heard a few hints. Among the possibilities are the appointment of judges from the ranks of the magistracy and the abolition of the distinction between barristers and attorneys. Something else which will certainly creep in is the fulfilment of a long-standing ambition of the Native Affairs bureaucracy—the prohibition of the engagement of lawyers by Africans in matters of administrative law. Another possibility is the confinement of African legal practitioners to practice in "their own" courts.

And this will be wrapped up in proposals for the reform of certain undoubted anachronisms and anomalies in our legal system. The Government will pose as defenders of the public against exploitation by lawyers, and will use the opportunity to destroy the independence of Bench and Bar.

If this disaster is to be averted, the Opposition will have to be careful not to involve itself in mere mulish defence of the status quo. We will have to be ready to distinguish the good from the bad in the Government's proposals, to defend the essentials of the rule of law while supporting those reforms which are necessary.

"Theft From Indians"

Congratulations to the Whites of Pietersburg and Rustenburg upon the successful theft of several million pounds from their Indian South African fellow-citizens. This is the enterprising spirit which has made South Africa great. While fearful foreigners are writing off the White man in Africa, these sturdy sons of the veld have shown that they still have pioneering blood in their veins.

Another famous victory has been won by the White building

artisans on the Rand. They have succeeded in preventing several hundred of their Coloured work-mates from continuing to earn a living. Is there perhaps room in the Voortrekker Monument for a frieze to commemorate the blow struck by these heroes in the fight for civilization?

THE ORIENT ON THE SCREEN

NEW countries, old civilisations—with talented artists and technicians to interpret them—whole new regions of thought, feeling and action are being revealed to the rest of the world through films in vivid pictures and sounds.

In this connection a survey of films produced in Eastern countries, published by the British Film Institute in London in collaboration with Unesco, will do much to encourage the presentation of productions which give Western audiences a fuller picture of the life of the peoples of the Orient. The films selected are those which illustrate significant aspects of life, feeling or thought in each country and which have outstanding technical and artistic qualities.

The survey is divided into two parts. The first lists feature films chosen because they have been shown or received awards at recognized international film festivals, have enjoyed box office success in their own countries, or because they indicate important development in the film production of the country concerned. The second part is devoted to documentaries which fall into six main categories: family life, including social customs in town and country, art, architecture, arts and crafts, music, drama, dance, festival, or religion; old and new methods in fishing, agriculture and industry, games, sport and recreation; and a section called "New Horizons", dealing with education and the child, health, community projects, etc. (UNESCO).

S.H. GRAIN BAGS

Rail your Second Hand Grain Bags—Sugar Pockets—Orange and Potato Pockets for Top Cash Price to:

MAARMANS (Pty) Ltd.
Box 26, Phone 128,
BRITS. Transvaal.

Cheque will be posted on Bags Arrival

India's Foreign Policy—Tries To Avoid Hatred

(Indian Opinion India Service)

NEW DELHI. Commenting on India's Foreign Policy, the Indian Prime Minister, Mr. Nehru said here that although it was called 'non-alignment', it was positive and it tried to avoid hatred of the other countries and other peoples. Even though he disagreed with the things happening in South Africa he did not think of the people of South Africa, those of European origin, as his enemies. But he was not prepared to tolerate the kind of things happening there—apartheid, and all that.

It seemed to be a monstrous thing that this kind of thing should be tolerated anywhere. But Mr. Nehru did not think that the way to meet such a situation was the way of violence. He was not a pacifist, but he did believe that hatred and violence were bad for any individual group or community.

He believed that the social order should try to do away with those things. He stated, "We are human beings and we cannot rise above our failings, but at

any rate, our ideals should be there. They should push us up from time to time."

"Coolie" College On Springfield Flats

(By A Special Correspondent)

ARE the Indian gardeners who have spent many generations on the Springfield Flats, in the Umgeni Floodlands being dispossessed in order to provide land for the "Coolie College" for Indians? The latest information is that Indian gardeners who till these fertile lands have been given short-term notices to quit their holdings. The land is owned by the Durban City Council. Some of the gardeners, who have no other means of livelihood, say that they understand that the land is wanted for the "Indian College." About 20 acres of land are involved.

SIMPLE STORIES TO UNDERSTAND

RELIGIOUS BOOKS FOR ALL INDIAN SCHOOLS

NOW FOR SALE

The Ramayana for Boys and Girls	2/-, 3/6, 8/6	12/6
Bhagavadgita	3/6, 9/6, 14/-, 18/6	
Upanishads	5/6, 16/-, 30/-	
Great Saints of India	...	3 6
Great Men of India	...	3 6
Chandrabas	...	2 0
Story Babu	...	3 6
Story Jawaharlal Nehru	..	3 4
Message of Krishna	...	6 9
Teachings of Shri Ramkrishna	..	18 6
Sayings of Ramkrishna	..	14 6
Modern India	..	1 6
Religion of Home	..	3 6
Short stories of great personality—		
	Fine mixture	3 6
How to Win Friends and Influence People		3 6

Obtainable from.

D. ROOPANAND BROS.

PUBLISHERS AND BOOKSELLERS

Phone 20707. (Est. 1932) P.O. Box 2524.

85 VICTORIA STREET, DURBAN.

Nehru On Need For Planned Production

["Indian Opinion" India Service]

NEW DELHI.—Addressing the 33rd Annual Session of the Federation of Indian Chambers of Commerce and Industry, New Delhi, Prime Minister Nehru said: "Looking at India as she is today, I have no doubt that in spite of the innumerable difficulties that face us, we shall survive them and we shall go ahead after the fashion of some nations that became industrialised with greater production, greater income—national and per capita income—and all that." In his speech Mr. Nehru reiterated his faith in planning and in socialist ideal and declared that there was no escape from co-operation as co-operatives—service co-operatives for the present—were the only way and the right way for Indian agriculture.

MR NEHRU said that a planned approach acquired the utmost urgency in view of the objective of taking people out of their present low level. Things could not be left just to chance or to individuals to better their lot themselves and in that process, perhaps, bettering in some way the life of the community.

Mr. Nehru added: "When a crisis confronts a country, how does a nation react to it? Suppose there is war. At that time it becomes a matter of life and death for the nation. There is a great deal of planning—whether it is good planning or bad planning is another matter. But everything is planned to the one end—survival of the community. Nothing else counts."

No Crisis

The Prime Minister continued that although India did not face a crisis like war it was clear that to achieve its objective, it had to adopt a planned approach. As war could not be left to be fought to any forum of free enterprise, in the same way only through planned approach, and not through individual enterprise, that a nation could go forward in a short time.

It was quite possible that people made mistakes while working for great causes. That was inevitable. Only those who did not do anything did not make mistakes. People who had a spirit of adventure were bound to make mistakes.

India was now engaged in a mighty adventure of improving the standards of living of the four hundred million of her

Film Gets President's Award

NEW DELHI—During 1958 the Films Division of the Government of India participated in 32 International Film Festivals. The documentary "Radha and Krishna" won the President's Gold Medal as the best documentary film for the year.

Vast changes were taking place. Those changes were for the better. Therefore, he was hopeful and confident. There might be tremendous difficulties. But they would be overcome by the tremendous capacity of the Indian people and not by a group controlling the government or a group controlling the industries. The only way to get going is to turn the vast energies of the Indian people in this direction. That is a big problem.

Indian Delegation In East Africa

["Indian Opinion" Service]

NAIROBI.—A Handloom Delegation sponsored by the Government of India, arrived in Nairobi on Sunday last, on a visit to British East Africa. The delegation, consisting of three members is led by Mr. Somappa, President of the All India Fabrics Marketing Co-operative Society, Bombay. The other two members are, Mr. V C S Ohetty, a manufacturer and dealer of handlooms from Madras, and Mr N Ramaswamy, Secretary to the All India Fabrics Marketing Co-operative Society.

Besides Nairobi, the delegation visited Mombasa and Dar-es-Salaam during their one week stay in East Africa. It leaves for Khartoum on Sunday, April 30.

The purpose of the delegation's visit is to study the East African market, explore possibilities for the export of Indian handloom goods and fabrics and to establish personal contacts with the importers and dealers here.

The high degree and skill of the Indian handloom weaver is fairly well-known and Indian handloom goods are being increasingly exported to countries all over the world. About Rs 55 million worth of handloom cloth has been exported annually by India during recent years.

["Indian Opinion" India Service]

NEW DELHI — Addressing the Federation of Indian Chambers of Commerce and Industry Mr. Nehru said here: "I am not at all apologetic about our ideal of being socialist—I think it ought to be the ideal of every human group. What form it may take is a different matter. As a matter of fact, modern thinking all over the world by whatever name it may call itself, has increasingly become socialist. It is inevitable. It is only when you are completely out of touch with modern trends that you will think differently. I am not wedded to any particular dogma of socialism or to any dogma or religion, but I do believe—whether one calls it religion or not—in the innate spirituality of human beings. I do believe in the innate dignity of an individual. I do believe that every individual should be given an equal opportunity. I believe as ideal, though it may be difficult to reach it, an equalitarian society with no great differences. I dislike vulgarity of the rich as much as poverty of the poor. Both are degrading."

Special Offer: India-Made Agarbattis

(SHIPMENT JUST ARRIVED)

WHOLESALE TRADE PRICES

THREE ROSES, 3 tolas	37/6 Doz
(Available in Thin/Thick Sticks)	
GATEWAY OF INDIA 3 Tolas	45/- "
" " " 6 "	90/- "
CHAMELI " " 2 "	18/- "
" " " 1 "	9/- "
SUGANDH RANI " " 5 "	33/- "
" " " 2 1/2 "	18/- "
" " " 1 "	8/- "
" " " 1/2 "	4/- "
LATAMANGESHKAR 1/2 "	4/- "
OHANDAN DHOOP 3/- Box of 16 Sticks	

CASH WITH ORDER — PRICES FOR DURBAN

We have also received Genuine Basmati Rice 1/- per lb (Minimum Order 100lb)

We are Stockists of all kinds of Indian Dholls, Spices and Condiments, Betelnuts, Almonds, Tamarind, Whole Coconuts and All kinds of Imported Rice.

SPECIAL PRICES TO THE TRADE

Please write for our price list:

K. HARIBHAI & SONS
(PTY.) LTD.

Direct Importers: Wholesale & Retail Merchants
81 Victoria Street,—P.O. Box 2156—Durban.
Telegraphic Add.: "BHAISONS"

Indian Ideal Is Socialist

—Nehru

Unidentified Planes Over India

["Indian Opinion" India Service]

NEW DELHI.—An anxious Lok Sabha was assured by the Prime Minister, Mr Nehru and the Defence Minister, Mr Krishna Menon, that the Indian Air Force was keeping a strict vigilance over the frontiers of the country and had taken all precautions to prevent the violation of India's air space.

The Defence Minister had informed the House earlier that between February 6 and 23 the Ministry had received 42 reports which spoke of having heard the sound of aircraft or having seen some light over the North East Frontier Agency area.

According to air Force experts these flights appeared to follow a pattern wherein the sound disappears towards the north (China) and in some cases reports of the sound as being that of jet aircraft.

ASIAN VIEW OF MONCKTON COMMISSION

(From Our Own Correspondent)

BULAWAYO—The Monckton Commission, an advisory Commission on Central Africa will be sitting shortly to gather evidence for the Constitutional Review Conference. Its terms of reference are still very much obscure in spite of Lord Monckton's assurance that no limitations on the scope of evidence will be placed. On paper the membership of the Commission seems quite impressive but in actual fact the Commissioners are not what they seem. The British contingent is Welenskyish enough, but the Southern Rhodesia representatives are all Roy's boys. The choice of men from Southern Rhodesia to provide an impartial probe by questioning witnesses of all races can best be imagined than written. Six of the Europeans on the Commission are all competent local business men, known to have association with Welensky's United Party. The two Commonwealth members lack knowledge of Africa. In short quoting from the 'Observer' "The Liberals are hardly liberal, the Africans are scarcely African, the British are half settlers, and the only organised well knit group are the white Central Africans, who are clustered round the dominating personality and policy of Sir Roy Welensky."

One would have expected Mr. Macmillan and Mr. Macleod to learn their lessons from the Devlin Report, but it seems, they have learnt the wrong lesson—that they cannot be too careful in choosing their Commissioners.

It goes without saying that the Monckton Commission is looked upon by the bulk of the non-Europeans as completely 'loaded', and one that is biased in its composition. This then is the most elementary fashion, is the background to the Monckton Commission.

HAWKERS AND TRADERS

Gent's wrist watches, 17/6 with 15 jewels 25/6, 17 jewels, waterproof, shockproof 31/6, 21 jewels, waterproof, shockproof, 37 6, 25 jewels, waterproof, shockproof, 41/6, Ladies wrist watches 39 6, 25 jewels 49/6 A. I. Agencies, P.O. Box 3980, Cape Town.

No Catalogues

ASIANS IN FEDERATION 'UNDERGOING TRIAL'

(From A Special Correspondent)

BULAWAYO—The Asians in the Federation are undergoing a period of trial. They are torn between two race groups—the Europeans and the Africans. The Asian community, composed of diverse groups, is moving perceptibly away from the camp of the European rulers but has not yet fully decided the direction it will finally follow. And the appointment of the Monckton Commission has posed a number of ticklish questions for the people. Asians in Nyasaland have thrown in their lot with the Malawi attitude. This is a complete somersault from their earlier policy of alignment with the European settlers.

WHETHER such an attitude stems from sheer opportunism or a political realisation and reasoning of genuinely wanting to merge with the African peoples of Nyasaland remains to be seen.

Their present attitude is certainly praiseworthy and one expects that they will identify themselves completely with the salt of the earth in every respect and manner. Similarly Asians in Lusaka, presumably, for the whole of Northern Rhodesia have taken a little decision. Reasons for their not wanting to lead evidence has not been declared but one cannot help but see this as an expression of sympathy for the indigenous peoples.

In Southern Rhodesia

Disregarding their Northern counterparts, Asians in Southern Rhodesia through their two political organisations have submitted written evidence. The one, Southern Rhodesia Asian Organisation, representing the Asians of Southern Rhodesia, has submitted an eighteen page document. It stresses mainly the disabilities suffered by them. The memorandum fails to suggest constitutional reforms and is singularly inconclusive on the Asian attitude towards the Federation.

The Bulawayo British Indian Association has also submitted a memorandum in the same tenor. Both these organisations have adopted a policy of 'Neutralists' so as not to offend the White or the Black. The two documents can be viewed (a) as a deliberate attempt to steer clear from controversy or (b) a complete disinterestedness in the political future of the Federation and a clear lack of political understanding.

Another Group

Another group of Asians has submitted a thirteen page memorandum.

It clearly bears the mark of non-racialism and is an earnest attempt, though clouded in certain respects, to solve the

political unrest faced by this growing country. They suggest immediate universal suffrage for Nyasaland and a qualitative franchise for Northern Rhodesia and Southern Rhodesia. This they maintain is purely an appeasement and a palliative for the settlers in these two territories.

The qualitative franchise is a widening of the present qualifications, eventually leading to Universal Adult Suffrage. They have also successfully pointed out a 'Superflaw' in the present Constitution. "Elections could be manipulated in such a way that within the course of two general elections there would not be a single African member of Parliament."

This they aptly describe as "one of the most fraudulent political stratagems designed to hoodwink the African population." The point one cannot comprehend is their failure to regard the Africans of Southern Rhodesia and Northern Rhodesia to be capable of the immediate use of the vote based on Universal Adult Suffrage. Similarly they do not see the political evolution of Northern Rhodesia akin to that of Tanganyika. This is somewhat baffling. Nevertheless, this memorandum is one that amply proves the national and unbiased thinking of the signatories.

Whilst one acknowledges the fact that the two Asian political organisations have not jeopardised African nationalist aspirations one cannot help taking notice of the fact that the Asians are sitting on the fence. There is, however, a new element in the community which promises to provide the correct guidance at some later date.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Corner Diagonal & Market Sts. Johannesburg. Phone 33-1054

CANCEL VERW VISIT

(From Our Own Co.)

BULAWAYO—The Democratic Party, a movement non-racial in tone and dedicated to the of non-violence has against the measures the South African

The NDP has written Federal Prime Minister, Roy Welensky, against the visit to the of the South Minister, Dr. Verwoerd.

The letter reads: Federal Government to consort with the Union eroment, at a time review of the Federal C tution is in sight and at a when the Union C carrying out acts of to the unprotected and less Africans shows your boration in matters of police.

It asks for the cancellation of the invitation to Africans and all over are in a disturbed mood and welcome him.

A strong feeling is that Dr. Verwoerd will with reception when he visits bury. The Union Prime will be shown in no terms the deep concern the Billings.

GANDHIAN T IN FE

(From Our Own C)

BULAWAYO.—Gand philosophy and thought now emerging on the African scene. Not very ago Mr. Samboke an the African Democratic went on a one day signal of protest Monckton Commission.

Recently twelve mothers of some of Rhodesia's African began a sit down protest the continued detention of menfolk outside C House, the Government quarters in Salisbury.

They will remain there Sir Edgar Whitehead, the ern Rhodesia Prime comes out with a definite ment about the release detainees, former office in the proscribed tional Congress.

Great Boom In Industry In India 1959-60

NEW DELHI.—A sharp increase in industrial production and export earnings, emphasis on the development of machine building industries and the setting up of many new projects in the public and private sectors were important developments in 1959 in the field of commerce and industry, according to the annual report of the Ministry of Commerce and Industry for 1959-60 just released. The Report says despite the tight foreign exchange situation, it was possible to ensure that industrial production was not hampered on that account. The level of industrial production in 1959 rose substantially over the previous year. The index of industrial production for the first ten of 1959 recorded an increase of 10.4 points—from 138.9 to 149.3—over the previous year's figures.

AMONG industries which recorded substantial increase in production, special mention should be made of sugar machinery, diesel engines, machine tools, automobiles, sulphuric acid, iron and steel, aluminium, superphosphate, soda ash, cement and paper and paper board. India is currently producing 132,000 tons of steel structures, 100,000 tons of steel pipes and tubes, 30,000 tons of steel castings and 12,000 wagons and underframes. Of finished machinery and equipment, produced in 1959 included sugar mill machinery worth £1,875,000 and machine tools worth £3,000,000. We are also producing 30,000 diesel engines, two million ball bearings, 34,000 automobiles, 175 diesel road-rollers, 600,000 h.p. of electric motors, one million k.v.a. of power transformers and 288 million running feet of welding electrodes.

With increasing supplies of steel, the output of engineering industries would rapidly rise. We are also producing 16,000 tons of aluminium, 7,500 tons of copper, 60,000 tons of ferromanganese and some quantities of lead, zinc and antimony. The capacity for producing caustic soda, soda ash, sulphuric acid, cement and calcium carbide has increased substantially and many new lines of production have been established including hydrogen peroxide, industrial and mining explosives, ammonium nitrate, acetone, etc.

As regards projects which are in varying stages of construction good progress has been made in the heavy electricals project at Bhopal being set up with British collaboration. It will produce not only heavy transformers and switch gears, but also turbines and generators, traction motors and many other lines of heavy electrical equipment.

Project At Ranchi

The heavy machinery project at Ranchi which is being set up with Soviet collaboration and

will have integrated with it a heavy foundry and forge being set up with Czechoslovak collaboration, will provide machinery required for steel plants. It has been decided to expand the capacity of this project from making 45,000 to 80,000 tons of machinery a year. Once this plant has gone into full production, it will be possible to build most of the non-electrical machinery items required for a steel plant of one million ton capacity.

The report also observes that there was a gratifying increase in export earnings during 1959 which was at the comparatively high figure of Rs 6,260 million, an increase of 10.2 per cent 1958. The total value of imports in 1959 was Rs 8,690 million during 1958.

Small scale industries continued to receive special attention of the Government. Adequate funds were placed at the disposal of State Governments for disbursement of loans to small industries. Out of 100 industrial estates planned, 96 have already been sanctioned.

During the first eleven months of 1959, eighteen new Government companies were formed. The total number of government companies at work as on 30th November was 113, having an aggregate paid-up capital of over £329,625,000. 1,282 new companies with a total authorised capital of £119,250,000 were registered during January-November 1959. The number of new registrations has steadily risen since 1956-57.

BOOKS FOR SALE

Mahatma Gandhi	
(Last Phase)	1 12 0
Sarvodaya	5 6
Truth is God	2 6
Political Philosophy of Gandhi	13 0

Obtainable From:

'Indian Opinion,'
P. Bag, Durban,
Natal.

Educational System Of India Criticised

(Indian Opinion India Service)

NEW DELHI.—Many weaknesses in the Indian educational system were pointed out during the debate on the demands for grants for the education ministry. It was attested that nothing was done to stop the anti-national education, to better the condition of teachers, to provide statistical information, to check communalism, to provide free education, to provide text-books, to check favouritism, and to check corruption. Moulana Hifzul Rehman (Cong-U.P.) said that several books containing objectionable material got through text book committees.

The Praja-Socialist leader Archarya Kripalani called for a radical change in the educational system to suit the needs of independent India and the ideals of Democracy and Socialism. He suggested that public schools where children of a "decadent class" got admission should be closed, even if it meant the abolishing of the ideals of Socialism. He commended the scientific outlook of the Soviet education, and suggested that the system and method evolved by Gandhiji should be extended to higher and higher regions of education in the country.

Importance Of Village Industries

(Indian Opinion India Service)

BOMBAY.—Inaugurating the Khadi and Village Industries Exhibition in Bombay recently Mr. Y. B. Chavan declared that it was imperative that India revived her village industries in her schemes of planning.

In the light of India's peculiar economic condition the fact that nearly 83 per cent of the population in the villages, and the fact there could be no expansion of cultivable land in proportion to the increase in population, Mr Chavan attested that village industries in spite of all its limitations offered the best scope of providing employment for the people.

During the Third Plan period it is estimated that jobs will have to be provided for 20 to 25 million people.

This is apart from the vast number of people in the rural area already employed. In view of this fact Mr Chavan said that one had to consider whether industrialisation could be relied upon as a sure and complete panacea for this baffling problem.

He felt that the only alternative was to see things in their proper perspective and plan the country's economy in a way that prevented man-power from going waste and afforded immediate relief to the masses in however modest a measure and that too at their very door in the village with the minimum quantity of technical apparatus

BOOKS FOR SALE

Ramnama—M K Gandhi	2	6
Basic Education—M. K. Gandhi	2	—
Bapu's Letters to Mira (1924-48)	10	6
For Pacifists—M. K. Gandhi	2	6
The Educational Philosophy of Mahatma Gandhi —M S. Patel	8	6
Drink, Drugs and Gambling —M K Gandhi	5	6
To the Students—M. K. Gandhi	8	6
The Gospel of Selfless Action or The Gita According to Gandhiji (Translation of the Original in Gujarati with an additional introduction and commentary) —Mahadev Desai	8	6

Obtainable From :

Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.

fifty years ago...

April 1910

GOKHALE MOVES FOR ABOLITION OF INDENTURED LABOUR

FROM *The Indian Opinion*, April 9, 1910 The last mail from India brings reports of the debate in the Viceroy's Legislative Council on the 25th February last. We take the following summary from the Bombay papers.

The Hon'ble Mr Gokhale moved his resolution to empower the Governor-General to empower the Governor-General to prohibit the recruitment of indentured labour in Natal. He made a long speech in the course of which he said,—"My Lord, my object in raising this debate today is two-fold, first to call the attention of the Council to the position of British Indians in South Africa, and secondly, to strengthen the hands of the Government of India in applying a remedy to the situation to the extent to which a remedy can be applied.

"I think the first thing to realise in this matter is the fact that the whole of the Indian problem in South Africa has arisen out of the supply of indentured labour to Natal. The Indian population in South Africa may be divided into three classes (1) those who are under indentures, this class is, of course, confined to Natal, (2) the ex-indentured and their descendants, by the ex-indentured being meant those who have completed their term of indenture, but have not returned to India nor have got themselves re-indentured, but who are struggling amidst great difficulties to earn their livelihood as free Indians, this class has, of course, grown out of the first, and (3) traders and other Indians who have gone to South Africa at their own expense, these persons have gone there in the wake of the indentured Indians and primarily to supply their needs.

"It will thus be seen that but for the introduction of indentured Indians into Natal there would have been no Indian problem in that sub-continent today. Now, my Lord, my own view of this system indentured labour is that it should be abolished altogether. It is true that it is not actual slavery, but I fear that in practice in a

large number of cases it cannot be far removed from it. To take from this country helpless men and women to a distant land, to assign them there to employers in whose choice they have no voice and of whose language, custom, social usages and special civilisation they are entirely ignorant, and to make them work there under a law which they do not understand, and which treats their simplest and most natural attempts to escape ill-treatment as criminal offences, such a system, by whatever name it may be called, must really border on slavery.

"I strongly hold, therefore, that the system should be done away with altogether. This is also the view which the entire Indian community throughout South Africa takes of the matter, as may be seen from several petitions, addressed by them from time to time to the authorities, on the subject. But it is not merely on this account that I advocate the abolition of this system. I also advocate it because a continued influx of indentured labour into South Africa, and the consequent inevitable annual additions to the ranks of the ex-indentured tends steadily to lower the whole position of the free Indian population, and the feeling of contempt with which the indentured Indian is generally regarded comes to extend itself not only to the ex-indentured but even to traders and other Indians of independent means. The struggle of the free Indians to maintain themselves becomes more and more acute by these constant additions, and the whole community feels an intolerable and continuously increasing economic burden place upon its shoulders."

Monk Forecasts

(Continued from front page)

with the idea of *Hiranygarbha* we spoke of Norway and Sweden whose origin names were *Norge* and *Sveo* to which there are allusions in the Hindu funeral rites.

He concluded by saying that it was our own Karma that took us up and down and that there was no such thing as destiny. "We create our own destiny."

He concluded with the message of cheer and said that the day of sorrow and suffering was coming to an end.

Cable & Tel Add. HARGVAN.

Phone 29368

P. Hargovan & Co. (Pty.) Ltd.

Earthenware Pickle Jars 3 Gallons 12/6 each F.O.R. Durban
Fresh First Grade Green Ginger 1/2 per lb. " " "
Fresh First Grade Garlic 2/- " " "

Cash with order only.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

RECORDS NOW CHEAPER

ORDER NOW AT REDUCED RATES

AMAR DEEP 7/6 Each KALAYANA PARISU
GAIDI "911 Plus 3d Tax BAAP BETE

HINDI: Kanbaya, Minister, Anari, Madhumati, Do Behen, Flying Rance, Doctor 'Z', Do Ustad QUWALI: Ismail Azad, Yusuf Azad, Talat Mahmood. TAMIL: Pathi Bakhti, Anbu Engay

Make your selection of any single records from any sets

MAIL ORDER MUST ACCOMPANY 4/- DEPOSIT

—CASH ON DELIVERY—

DURBAN WELCOME DISTRIBUTORS,

Specialists in Tamil, Telugu, Quwali & Hindi Records
2 Ajmeri Arcade (off 141a Grey St. & 50 Cathedral Road)
P.O. Box 1574 DURBAN Phone 67882

Books For Sale

Sixty Years After (Natesan)	1	0
Public Finance	2	0
Eminent Americans	7	6
Bapu's Letters To Ashra & Sisters		
—By Kaka Kalelkar	2	6
Gandhi Techniques in the Modern World		
—By Pyarelal	1	6
Why Prohibition—J. C. Kumarappa	1	0
My Dear Child—Gandhiji	5	0
My Religion—Gandhiji	5	0
Story Of The Bible—S. K. George	8	6
Key to Health—Gandhi	1	6
At the Feet of Bapu—Chandwala	8	6
A Preparation For Science—R. B. Gregg	2	6
Bapu My Mother—Menubehn	1	6
Nature Cure	2	0
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Gleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Bhoodan Yajna	2	0
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	0
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	1	8
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	6

Obtainable From:

"Indian Opinion"

P. Bag, Durban, Natal.

હિંદી જનતા શાંતિ જળવે

(અમારા ખાસ ખબરપત્રી તરફથી)

આ યુગવારના બનાવોથી હિંદી જનતા ગભરાય હોઈ છે. પરંતુ હિંદી જનતાને જે બધાં છે તે તો માત્ર શાંતિ છે. ભયરે આફ્રિકનો હરખસ ઠાંડીને નીકળે ત્યારે હિંદી જનતાને શાંતિ જળવવી જોઈએ. એ લોકોની ચળવળ આપણી સામે નથી. એ આપણે જુલુ ન જોઈએ. અને ત્યાં સુધી તેઓ શાંતિથી પસાર થાય છે—તો આપણી જનતાની દરજ્જા એ છે કે તેઓને આપણી સામે ઉરોરથી કારણ ન મળે તે જોવું જોઈએ. ખોટી ખોટી અફવાઓ ફેલાવવાથી આપણી જુલુશાન થાય છે.

ખોટી ખોટી અફવાઓ લખવાનું કારણ એ છે કે ભયરે યુગવારનો બનાવ બન્યો, ત્યારે હું મારા ઘર સામે જોઈ જાઉં. મોઠા મજરાટમાં આમ તેમ દોડવા લાગ્યા. જે કાંઈ પાસેથી જતાં તેઓ અવનવી વાતો કરતાં નાહતાં હતાં. એ ત્રણ જુલુએ કહ્યું કે રફીટમાં અને વિક્ટોરીયા રફીટ માં દુકાનો તોડી નાખવામાં આવી

ઉત્પલ થાય છે અને આખો માનવ સમુદાય આ શાંતિમાં બટકા કરે છે. એવી શાંતિમાંથી બચવા માટે જનતા પ્રયત્ન કરે તો સાફ નહિ તો એવી

શાંતિમાં બટકાતા બટકાતાં આપણે એવું કંઈ કરી બેસીએ જેથી આપણી જનતાને હાનિ નોમવવી પડે. માટે આવા સમયે શાંતિ રાખવું એ ધર્મજન અનત્યનું છે. શાંતિ રાખી નિરૂપણે ઘરોજનના કાલક્રમમાં જામ લેતાં રહેો એવી હિંદી જનતા પાસે માગણી કરીએ છીએ.

ભીષ્મુ ચમનલાલ શીનીકસની મુલાકાતે

સુરમન ઉત્પાં પછી એજ દિવસમાં ભીષ્મુ ચમનલાલ શીનીકસ વસાહતની મુલાકાતે આવ્યા હતાં. તેઓ પુલ્ક મહાત્મા ગાંધીજી જે જીવ્યાંથી 'સત્યાગ્રહની ભાવના' મેળવી હતી તે જુમિના ઇસ્નાઈએ આવ્યા હતા શીનીકસ વસાહત તરફ લાગણી બરી-રસ તેઓએ દેખાડ્યો. તેઓએ કહ્યું કે આ જુમિ પવિત્ર છે, અને વધુ આ અમારા 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન'ના ખબરપત્રીને જુલુશું કે તેઓ 'હિંદુ-સ્તાન ટાઇમ્સ'માં સ્વ. દેવદાસ માંધી સાથે હતા. તેઓ આ છાપામાં ૧૬ વર્ષ સુધી હતાં અને તેમાં દર વર્ષ તે દેવદાસ માંધી જેઓ દક્ષિણ આફ્રિકામાં જન્મ્યાં હતા તેઓની સાથે હતા. હિંદુ સ્વાતંત્ર્યની લડતમાં તેઓ ગાંધીજીના ખાસ સંપર્કમાં આવ્યા હતા, અને ધર્મથી વખત જેલ પજુ મયા હતા. સ્વતંત્રતા પછી તેઓ રાજદ્વારી વાતાવરણ અને છાપાનું કામ ઠોઠી ભમવા ખારજુ કર્યાં હતાં. આ રીતે તેઓ ભમવાનું જુલુનો સંદેશો પાઠવાતાં હતા.

વધે સુધી હતાં. ૧૬ વર્ષની ઉમરથી તેઓએ દેશની સ્વાતંત્ર્યની લડત માં જપલાવ્યું હતું, અને નવ વખત જેલ ભોગવી આવ્યા હતા ૧૯ વાર વિશ્વનું પરિક્રમણ કર્યોના બદલમાં તેઓ ૩૫ પુસ્તકોના લેખક બની શક્યા છે. તેમનું પુસ્તક 'હિંદુ-અમેરીકા' છઠ્ઠી વાર પ્રકાશન પામ્યું છે. તેઓનું કહેવું એવું છે કે કલમ્પસના જન્મ પહેલાં કેટલીયે સદી પહેલાં અમેરીકા દેશ હિંદુઓ અને જુલુઓને જુલુશું હતું તેમણે સામ્પીત કયું' કે ૧૦૦ ક્ષાલણ રાજ્યકર્તાઓ પેર ઉપર રાજ્ય કરી ચુક્યા હતા, અને તેમાંના જેમાં જે. ડી ૧૫૩૨ રાજ્ય કરતાં હતાં તે વખતે રેપેનીય લોકોએ પેર ઉપર ડુમલો કર્યો

આને આપણને અંધારું દેખાય છે—જીવન હાનિ દેખાય છે—પરંતુ એની પાછળ પ્રકાશ છે એ કોઈએ જુલુશું ન જોઈએ. એ જુલીએ તો આપણી દરજ્જા સુકમા કહેવાય. માટે એ પ્રકાશ જો જોઈતો હોય તો લાગની ભાવના આપણે જરા કેળવતાં શીખીએ—આપણી અફવા ફેલાવવાની વૃત્તિ ઉપર અંકુશ રાખતા શીખીએ. એ જો ન થાય તો આપણી ભાવના અને વૃત્તિ સ્વતંત્ર નથી રહેતી પરંતુ પર તંત્ર બની જાય છે. ભયરે ભાવના અને વૃત્તિ તમારી તામેદાર નથી, ભયરે તમે ભાવના અને વૃત્તિ તામેદાર બનેા છો—અને અનેક જાતની શાંતિ

ભયરે નહોતું સાયકલ શિખ્યા નૂવી દિલ્હી : એરોનોટીકલ સો-સાયટીની સજામાં શી નહોતું પોતે સાયકલ શીખતા હતા તે દિવસો માદ કર્યાં હતા. તેમણે કહ્યું હતું કે મને યાદ છે આ સુધી ૧૮૯૯માં હું સાયકલ ચલાવતાં શીખ્યો હતો. સાયકલનું વાહન નવું હતું એટલે તેનું આકર્ષણ પજુ જુલુ હતું. એ જન્માનામાં સાયકલ ફુલેલ હતી. મારા પિતા એક મારે માટે લાખા હતા. સાયકલ શીખતાં હું અનેકવાર કુટાયો હતો. એ જન્માનામાં સાયકલના માલિક મધુ એ પજુ મોટી વાત હતી.

બાષાના પ્રશ્ન પરત્વેનું રાજજનું મંતવ્ય

શ્રી રાજગોપાલાચારીએ સ્વતંત્ર પક્ષ ના અને મળેલા અધિવેશનમાં બાષાના પ્રશ્ન પરત્વેની પોતાની અમત નીતિ સ્પષ્ટ કરી હતી

તેમણે જુલુશું હતું કે અંગ્રેજી માત્ર દિલ્હી ખાતેના કેન્દ્રના સરકારી ખાતાઓમાં જ માણુ રહે એમ હું ઇચ્છું છું. અને લાગે છે કે પ્રારંભિક બાષાને ઉરોજન આપવું જોઈએ અને એને વિકસાવવી જોઈએ. કોઈ પજુ બાષાને બીજી કોઈ પજુ બાષાની બીતિ રહેવી જોઈએ નહિ. આખરે તો તમામ હિંદી બાષાઓ સ્વરવત્તીની જ પુત્રીઓ છે. આ મારું અંત મંતવ્ય છે.

તેમણે ખાત્રી આપી હતી કે આ પ્રશ્ન પરત્વેનું મારું મંતવ્ય સ્વીકારવા હું સ્વતંત્ર પક્ષ પર દેખાજુ નહિ કરું. સ્વતંત્ર પક્ષે બાષાકીય પ્રશ્ન પરત્વે હજુ કોઈ જાતનું વલણ લીધું નથી એમ તેમણે જુલુશું હતું "મારામાં સખ્યાજ છે તેથી હું મારા પક્ષ પર કોઈ જાતનું દેખાજુ નહિ કરું"

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૮ એપ્રિલ, ૧૯૬૦.

આપણી વંશ પરંપરાગતની સંસ્કૃતિ

શ્રી યુગ્ય ચમનલાલે દક્ષિણ આફ્રિકાના તેમના ઝડપી પ્રવાસ દરમિયાન હિંદી જનતાનું ધ્યાન દોરી કહ્યું કે તમારી વંશ પરંપરાગતની જે સંસ્કૃતિ છે તે તમારે તરછોડવી નહિ જોઈએ તેમણે કહ્યું કે તેમના અનુભવમા આવ્યું છે કે દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદીઓ અર્થસંચય પાછળ પડયાં હોય, મન અને આત્મા, કળા અને સાહિત્ય તરફ બેદરકાર બને છે. આફ્રિકા ખડ અને તેમાયે દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદીઓ આ સાંસ્કૃતિક અને કલાત્મક ચિન્તેનો ત્યાગ કરે છે કારણ કે એમા કંઈ નફો તેમને દેખાતો નથી વિશ્વ અનુભવી લીજીયુએ ઘણીએ સલામા ભાર-પુર્વક જણાવ્યું કે કળા, સંસ્કૃતિ અને કેળવણીના પાયા ધણા જ અગત્યના છે—આજએ એક રાષ્ટ્રનું બધારણ કરી જીવંત રાખી શકે છે

થોડા વર્ષોથી દક્ષિણ આફ્રિકામાં હિંદુ અને મુસલમાન ધર્મો મા મુમ જ ઉત્સાહ આવ્યો છે અને આ સિવાય જુદી જુદી હિંદી ત્રાપાઓમા પણ એક જાતનો ઉત્સાહ આવ્યો છે. આનો ખ્યાલ હાલની બધાયેલી ઈમારતો આપણે. વાદવિવાદ અને સભાઓની યોજના થાય છે વાર્ષિક ઉત્સવો અને બીજા અગત્યના પ્રસંગો ઉજવાય છે, પરંતુ આ બધામા કંઈક ખોટ જણાય છે અને તે છે ખરી વિદ્યાર્થી અવસ્થા અને કેળવણી! મોટી મોટી વાતો અને ભાષણો થાય છે, પરંતુ આપણી ઇતિહાસનું મૂળ, કળાત્મક અને આભુતિક વારસાનું મુળ કોઈ શોધતું નથી

આ દેશમા એવો મર્મ છે જે માને છે કે આપણે, આપણી સંસ્કૃતિ ના પુરાણ તરફ જો વળીએ તો આપણે ખરા દક્ષિણ આફ્રિકન વાગીયો રહેતા નથી અને આપણે અહીંના આફ્રિકનોથી છુટા પડીશું અને તેમનાથી જુદા અને ઉચ્ચ માનતા યદ્ય જઈશું આ વર્ગ એવું માને છે કે આપણે હીંદ સાથે કંઈ પણ સંબંધ ન રાખવો જોઈએ. આ આશ્ચર્યજનક વાતમા શું તત્ત્વ છે, જે અમને જણાવતું નથી? આપણે આપણા બાપ દાદાના દેશનું આધ્યાત્મિક અને સાંસ્કૃતિક પ્રરણા મેળવી નો ટચ દક્ષિણ આફ્રિકનવાસી બનીએ તેમા શું વાધો છે?

હિંદના ઇતિહાસમા એવું ઘણું છે જે આવા સુશકેલીના પ્રસંગો માં માર્ગ દર્શન બની શકે, હિંદના ધર્મોમાં એવું ઘણું છે જે રંગ, અને જાતિભેદનું નિરાકરણ બતાવે છે, હિંદની કળા અને સંગીતમાં એવું ઘણું છે જે રાષ્ટ્રીય અને વિભાગીય હિંદ બહાર પસાર થાય છે, આથી દક્ષિણ આફ્રિકાની આપણી જે નવી પેઢીની જનતા છે તે જુનામા જુના દેશની સંસ્કૃતિ પ્રહણ કરી પ્રેરણા પામે તેમા શો વાધો? આમા કંઈ ક્ષતિ નથી.

ગાંધી-ટાગોર લેક્ચરશીપ ટ્રસ્ટનું અમે ધ્યાન દોરીએ છીએ, કારણ કે કાળો દોષાં છતાં તેઓએ સાંસ્કૃતિક અને ધાર્મિક સંદેશનો પ્રનાગ તરફ કંઈજ કહ્યું નથી. તેમણે સંસ્કૃતિ અને ધર્મ વિષે એવું લખવું જોઈએ કે જેથી હિંદી-સંસ્કૃતિનો એ પુષ્કારો અને આ પગનાથી ઘણા આરા પરિભ્રામો આવશે.

આ સમસ્યાઓ ઉકેલ્યા વિના નહિ (લેખક : પિતાંબર પરબ) (તમા અંકથી ચાલુ)

આ મે પણ ખેતી કરનાર કુટુંબોને પ્રુમ કામ રહે છે. એકત ખેતરનું કામ કરે તો સ્ત્રીઓ દોર રાખે ચારપળા લાવે, હાથપાણી કરે ને પાછી ભાત લઈ ખેતરે જાય. પાછુ વધારામા દળવાનું તો હોય જ ને જ્યારે વસોણાવાર હોય ત્યારે તો પરીઢિયે, ચારેક વાગે ઉઠે, વલોવે, રોટલા જેમ દળા લે હાથપાણી કરે અને પાછી ખેતરમા જાય આવી રોટલા કરે, દોડતી દોડતી જઈને ભાત આપી આવે. દોર માટે ખાણ તઈવાર કરે, સાબના પાછી સીમમા જાય, ખેતીમા નિદવામાં કે વાલવામા મદદ કરે ને ચારનો ભારો ઉપાડીને આવે એ સો દોષ વાળું કરી, છોકરાને ખવડાવી મુલાકે, પોતે દોરને ચારપુજા નીરે અને ચાકી પાકી સુઈ જાય આ સ્ત્રી મહિલા મંડળમાં જોડાય કરી રીતે? સ્ત્રી જાગૃતિની વાતો સાબળે કવી રીતે? મામડાની સ્ત્રીઓ ને મજુરી કરે છે જે તો એ જ સ્ત્રીઓ કરી શકે એમને ને ત્રાસ પહોંચે છે તેનો સાથો ખ્યાલ કરીએ તો એમ જ થાય કે આવી દાલાકી વચ્ચે આ સ્ત્રીઓ કેવી રીતે જીવી શકતી હશે આથી જુવાન જોષ, અને પત્નીસ ચાલીસ વર્ષે તો સ્ત્રીઓ ડોશીઓ બની જાય છે

પત્ની જ જાય ને! એક તો નાન પછીથી જ શરીરત્રમ કરવાનો તેના પ્રમાણમા ખોરાક ન મળે મરીમાઇના કારણે ક્રુષ થી વેચે, પણ જાતે ખાવ નહિ, પાછી ઉપરા ઉપરી સુવાવડો આવે, સુવાવડ પણ ખરાખર થાય નહિ આ સ્ત્રીઓ પછી અકાળે વૃદ્ધ ન થાય એવી જ નવાઈ!

ને હજી આટલું જોણુ હોય તેમ સ્ત્રીની મોગમથી અવહેનના થાય, તેનો કશો જ હિસાબ નહિ તેને કશા માં પુછે નહિ કપાય જવા આવવાનું નહિ જાય તો પિત્તેર કે પછી લોકા ચારમા કુટવા તેને તો સ્ત્રીનાં દોર ભસા ને ખેતર ભલા પતિ વાતવાત મા મારે ઝુકે ‘જુલે નાર પાકરી...’ જે કહેવતનો ઘેરે ઘેરે અમલ થાય સાસુ વફના જમડા તો એટલા બધા થાય કે ક્યારેક કંટાળાને વફ કુવો હવાડો કરે સ્ત્રીને રવમાન છે, સ્ત્રીને પણ અલમ વ્યકિતવ છે જે વાત તો આ સમાજને સમજાઈ જ નથી એવા મામડાની સ્ત્રીઓનું દોષ કામ કરતું નથી. તેમનાં પ્રશ્નો હળવા થાય તેમનું જીવન જીવવા જેવું બને તેમની સક્તિ વિકસી રહે તેનું કામ હાથ વિચારતું પણ નથી બધાની નજર શહેરામાં ડિન્દન થઈ છે પણ કામ

કામી લાઓ સ્ત્રીઓનું શું? આ રીતે દસરડામા જ અમલો શું જીવતરમા માન છોકરાં અને મજુરી કરવાનું? આજ આ કશુંજ દલામાથી એમને કંઈ બહાર કાઢી શકાય? એ માટે સ્ત્રી કામ કરે, સમાજ કલ્યાણ ના સંજોગો વિચારે તો કેવું સારું? મામડાની સ્ત્રીઓની આ હલ કરવા આટલું તો જરૂર શકાય.

(૧) એકલી સ્ત્રીઓની જાગૃતિ વધે કામ નહિ ચાલે પુરુષોની પ્રવેશી દષ્ટિ વલ્લાય તોજ સવાલો જઈ હલ થઈ શકે. અને પુરુષ સમાન છે અને પેડા છે. એક-એકની ઈજ્જત અને એક બીજાની સુખ સમવડ સ્ત્રીને પણ રવતવ વ્યકિતવ છે તેનું સન્માન કરવું જોઈએ, ભાવના મામડામા જમાડવાની

(૨) સ્ત્રીઓને આરોગ્યની, કરણીની સાચી સમજ જરૂર છે. આ કામ બહુતા સ્ત્રીઓ પારે તો રાજમામા સારી રીતે શકે

(૩) કુટુંબનિયોજનની વાત ની સ્ત્રીઓને સમજવવી જોઈએ. સુવાવડથી ત્રાસી મઈ છે. ખ્યાલવવી જ જોઈએ. જરૂર પડે મદતમા યત્નક્રિયા (જોપરેસન) પણ આ અસહાય સ્ત્રીઓને લેવી જોઈએ.

(૪) કેળવણીની અમલ આ ને સમજવવી જોઈએ સ્ત્રીઓની, વધુ વધે તો ધીમે ધીમે આવતી જાય આ માટે લોક આપણુ જોઈએ આ આપવાનું કામ સ્ત્રીઓને સંપાદન કરી તેમને મદદપ તેવાં કામકલા સેવાભાવી બહેનો અસરકારક કામ કરી શકશે.

(૫) સમાજ કલ્યાણ નેડાં કામ કરવા પારે છે પણ હજી સુધી તેની અસર પહોંચી નથી. સેવિકાઓ રાખી મામડાની કામ કરવા પારે છે સ્ત્રી પણ મહેલી છે. પણ સરકારી જે કામ થાય છે એમા કામ પણ દેખાવ વધારે થાય છે ઉપર પણ દેખાય છે કડીકાતમાં ગામા તો સ્ત્રીને જે દલા હોય એટલે ‘મિહનરી’ મામલેવક ને સેવિકાઓ મળે, મામડાની સેવા કરે તો જરૂર (અનુકલાન માટે જુઓ પાટુ

गांधीनगर पाछण રૂ. ૧૭ કરોડનો

બંડાની શાંતિની માંગણી

સુભરાતના નવા પાટનર અધીનર ની બાંધણી તથા અન્ય મકાનોની રચના મટિ તેમજ ભેદતી અન્ય સમવડો પાછળ, નવા સુભરાત રાજ્યની સરકાર સતર કરોડ રૂપિયા અર્થે એમ વિશાલપાત વડુઓમાંથી ભણુવા થયે છે.

સુભરાતનું પાટનર અધીનર અકામા અધીણ અને સરદાર પટેલના આદર્શો સુભળ્ય બાંધવામાં આવશે. આ અંગે અખબારોમાં ભવનેશર અને મેંડીમટ જેવી રાજધાની બાંધવાની છે જેવી વાતો આવે છે. અને તે અંગે તપાસ કરતાં માલમ પડે છે કે સુભરાતના આગેવાનોએ જોહામાં જોહા અર્થે પાટનર બાંધવાનો નિશ્ચય કર્યો છે.

પાટનર બાંધવાને માટે સુભરાતને રૂ. કરોડ રૂપિયા મળનાર છે. તેનું બાંધકામ કરતાં અમારું નિષ્ણાતોની સલાહ લેવામાં આવશે અને એમ પણ જાનવામાં આવે છે કે જેટલી રકમમા પાટનર બંધાય નહિ આથી વધુમાં વધુ રૂ. ૧૭ કરોડ અર્થવાની પાટનરનું બાંધકામ કરતા અમલદારોને મંજુરી આપવામાં આવી છે.

સુભરાતના પાટનરના બાંધકામ

અર્થ

અર્થ :

ઉપર, અર્થ સરકારના રસ્તા અને મકાન ખાતાના અર્થ્ય ધબ્બેર થી ઉપેન્દ્ર ભટ્ટ દેખરેખ રાખશે અને તેમ ના મદદનીશ તરીકે થી કે. એમ. કાંટાવાળા કામ કરશે. સુભરાતના પાટનરનું બાંધકામ જાહેર બાંધકામ ખાતું કરશે, પરંતુ સંકલન અમલદાર તરીકે શ્રી હીરેડીઆની નિમણુંક કરવા માં આવી છે.

કેટલો અર્થ થશે ?

સુભરાતનું સચિવાલય રૂ. ૭૫ લાખ માં બાંધવામાં આવશે. રાજ્ય પાલના નિવાસરમાન રાજભવન પાછળ રૂપિયા સાતથી દસ લાખ અર્થવામાં આવશે

સુભરાતના પાટનરની બાજુમા અમદાવાદ શહેર આવેલું છે અને ત્યાં દરેક પ્રકારની ડોલેને છે, છતાં પણ હાલમા પાટનરમા વિનયન અને વિગ્નાનની ડોલેને અને પોલીટેકનિક બાંધવામાં આવશે પાછળથી જરૂર પાત સુભળ્ય અન્ય ડોલેને બાંધવામાં આવશે.

પાટનરની રચના

પાટનર કરેના વિસ્તારોને આવરી લઇને બનનારા ૧૨૫ ચોરસ માઇલ વિસ્તારના અધીનર જીલ્લાનો રામ રાજ્યને ધોરણે અંકુષીત વિકાસ કરાશે અધીનરની વસ્તી ૬૦ થી ૭૦ લાખથી વધુ નહિ તે માટે આ પ્રદેશ માં મોટા ઉલ્લોગો સ્થાપવા નહિ દેવાય. માત્ર નાના પાયાના ઉલ્લોગો જ સ્થાપવા દેવામાં આવશે.

પાટનરની રચાનામા ખેતી ઉપયોગી જમીનોનો બચાડ અટકાવવા ૧૬ લાખ એકરના વિસ્તારમાં માત્ર ૪ લાખ એકર વિસ્તારમાં જ પાટનરના મકાનોના બાંધકામો કરાશે.

સાખરમતીના પટને બાદ, કરતા રાજધાનીની ચારે બાજુએ ત્રણથી પાંચ માઇલના એક હરિયાળા પટાની જોડવાઈ કરવાનો ખ્યાલ હોઈ હાલ ના આંખાબાડિયાઓનો નાચ નહિ કરાય. આ વિસ્તારમાં દુધ ઉલ્લોગના કેન્દ્રો વિકસાવાશે.

સાખરમતીના કુલવતા પૂરોનું ધોવાણુ નહિ લાગે તે માટે પાટનરના બાંધકામો સાખરમતીના કિનારા પર નહિ કરાય. સાખરમતીના કિનારા અને પાટનરના મકાનો વચ્ચેના વિસ્તાર માં બાજબીગીચા, વિરામરચાનો અને પર્વટન મથકોની કલાત્મક રચના કરાશે આ રચનાબાદ સાખરમતી ને સચિંક લાવણુ ધરાવતી ગ્રામનારી નહિ, પણ માનવીય કલાસજ્જની પોરાંબના જેવી લાગશે.

જાહેર કાર્યકરનું પુન

ભરૂચ જીલ્લામા છેલ્લા થોડા સમય થી જાહેર જીવનેમા પડેલા કાર્યકરોના પુનની પરપરા ચાલી રહી છે આને ભરૂચ જીલ્લાના આમોદ તાલુકામા એક જાણીતા કાર્યકરનું પુન થયાના સમાચાર જાણુવા ગજે છે.

વિમત એવી છે કે આમોદના જાણીતા કાર્યકર શ્રી શાંતિલાલ બમવાનદાસ પટેલ (શાંતિલાલ શુભાઈ દોરાવાલા) ગયા શનિવારે સાંજે સાપકલ ઉપર અનેરથી સીમરખા બંધ રણા દતા એમ કહેવાય છે તેઓ સાંજે પાછા ફરતા દતા ત્યારે તેમનું પુન થયુ છે.

તપાસ શરૂ કરતાં શ્રી શાંતિલાલનું શબ ગળ દાસતમા કુરચલ મામની સીમમા આવેલા કુવામાંથી મળી આવ્યુ છે અને તેમની સાથકલ દોરા અને અમનાથ વચ્ચેના એક અવાવરા કુવામાંથી મળી આવી છે. તેનો ડાબો પત્ર કુટણુ આજળથી કાપી નાખના માં આવ્યો છે અને તેમને માયામા પણ ઇજ કરવામા આવી છે.

શીનીવારે લીંબીમા ૮૦૦ આફ્રિક નો સામે ન્યાસાલેન્ડના છુટેના આફ્રિકન નેતા ડો. હેસ્ટીંગ્સ બાડા દાબર થયા દતા. સવારથી મવાવી ઠાંચેસ પક્ષની જનતા ટોળાઓમા આતી લીંબી માં ભેગી થતી હતી. સવારના ૧૦-૩૦ થતા રો બાડા દાબર થયા ત્યારે મેદની પ્રુખ વધી હતી. આ મેદની પક્ષના કાયોલયના મેદાનમા ઉભી હતી

એ પોલીસ ટ્રક સોએક વાર દુર ઉભી હતી પણ કંઈ હમડણુ થયુ ન હતું. બધે શાંતિ હતી

ડો. બાડા દાબર થયા તે પહેલા મેદની પ્રુખ જ સાત હતી. તેઓ ત્યારે જરૂખામા શી જોર્ટન છીરવા સાથે દાબર થયા ત્યારે મેદની 'ઉલ્લેસ' (સ્વતંત્રતા) અને 'કવાચા'નો ઘોષ કરવા લાગી.

ડો. બાડાએ તેઓને શાંતી રાખવા કહ્યું અને વધુમાં બધુઓનું કે ગોરા અને એશીયનો સાથે તોફાન ન કરવું

પછીથી તેઓ ડોલોનીયલ સેક્રેટરી મી. ધ્રવન મકલાઉડની સાથે ચર્ચા કરવા માટે સોમ્યા (ગોમ્યા) ઉપડી ગયા

પ્રસુતિગૃહને મળેલાં રૂ. સાડીબાવીસ હજાર

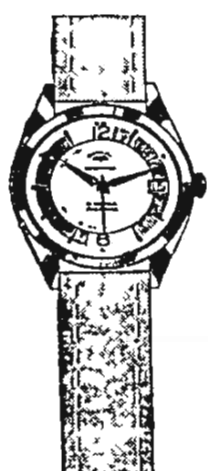
ખુડસુપા વિભાગ પ્રસુતિગૃહના દાતાઓના સ્વાગત માટે ખડસુપા ખાતે શ્રી જેરામબાઇના મકાનમા મળેલી સભામા વધુ રરૂા લાખરના દાનો જાહેર થયા દતા દાતાઓમા સર્વશ્રી (૧) સુનીબાઇ વલ્લભભાઈ (કાઠી આવાડી) રૂ. ૫૦૦૦, (૨) સુનીલાલ બમવાનજી (અરરૂામ) રૂ. ૫૦૦૦, (૩) સોમાબાઇ જીવા (મરપોર પારડી) રૂ. ૫૦૦૦ (૪) વાધાબાઇ બીખાબાઇ (ખડસુપા) રૂ. ૨૫૦૦, (૫) લાલાબાઇ બવન (ખડસુપા) રૂ. ૨૫૦૦ અને (૬) નામરબાઇ નરથુ (સરપોર પારડી) રૂ. ૨૫૦૦ જાહેર કર્યા દતા.

સભામા નવસારીના આદર્શ પ્રોડકસ ફર્ટીનાઇઝરવાળા શ્રી ડાબાબાઇ જેરામ બાઇના પત્ની શ્રીમતી લક્ષ્મીબેન પાટીદાર કામમા પડેલાં એમ બી બી એસ થયા હોઇ તેમને તથા તેમના પતિ શ્રી ડાબાબાઇ શ્રી જેરામ બાઇ તરફથી શ્રી મુદુનાથેન કોદારી દરતે કુમદાર અર્પણ કરી સત્કાર કરવામા આવ્યો દનો અને અભિનદન આપવામા આવ્યા દતા.

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ !
શ્રીઓ અને પુરૂષો માટે
ઘડીયાળ !
 ૧૭, ૨૧ અને ૨૫ બચુલનાં
 ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

- રોમર
- રોડરી
- લેડો
- રૂસર

બિગેરે દરેકે બતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજમા વિ. તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે
 બેઠકસ ૫૬૮૮, ફોન : ૮૩૫-૨૬૦૧.
 વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.
 ૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

હિંદના સમાચારો

તા ૮-૪-૧૯૬૦.

ભારતની પરંપરાગત કુસ્તીને વધુ ઉત્તેજન આપવાની જરૂર

સુખધના મવનરે શ્રી શ્રીપ્રકાશી વલ્લભ બાઈ પટેલ રોડિયમ પર ત્રીજી રાષ્ટ્રીય કુસ્તી રમવામાં આવેલા ઉદ્ઘાટન ક્યું હતું આ કુસ્તીના ભારતીય પદ્ધતિને હતો અને તેમાં દેશના વિવિધ ભાગોના લગભગ બસો ભેટલા મહોલા ભાગ લઈ રહ્યા હતા. સુખધ રાષ્ટ્રીય કુસ્તીના પરિપદને ઉપક્રમે ચોળવેલી આ રમવામાં ઉદ્ઘાટન કરવા ના મવનરે કહ્યું હતું કે આપણી પ્રજા-શિક્ષાક્રમ કુસ્તી પદ્ધતિનું મહત્ત્વ દિવસે જોણુ થવું મધુ હતું પરંતુ સ્વાતંત્ર્ય પછી એના પ્રત્યે વધુ લક્ષ આપાય છે એ જાનંદની વાત છે સરકાર આ પ્રવૃત્તિમાં નાણાકીય સહાય આપે છે એ સ્વતંત્ર પત્રક છે.

પ્રારંભમાં સુખધના બાંધકામ ખાતા ના પ્રધાન તથા આ રમવામાં ભાગ લેનાર સમીતીના પ્રમુખ શ્રી બાળા સાહેબ દેસાઈએ ના. મવનરને આવકાર આપ્યો હતો અને કહ્યું હતું કે રાજ્ય માં ભારતીય પદ્ધતિની કુસ્તીને ઉત્તેજન આપવા માટે સરકારે લગભગ રૂ. ૭૫૦૦૦ ખર્ચ્યું છે. અર્થે વર્ષે ૧૫૦ વિદ્યાર્થીઓને માસિક રૂ. ૩૦ની સહાય આપવામાં આવી હતી તેમ જ ૬૦ તાલીમ આપનારાઓને માસિક રૂ. ૪૦ લેવા, વેતન આપવામાં આવ્યું હતું. આ રમવામાં આવ્યા છે અને રૂ. ૫૦૦૦ પરિપદની કચેરીના ખર્ચ માટે મંજૂર થયા છે.

સારનાથ કુસ્તીમાં યજ્ઞ હતી કુલ અધિકાર કુસ્તીઓના વિજેતાઓમાં સુખધના પ્રદેશક ગોરે, પુનાના બબન દાવરે, પશ્ચિમ બંગાળના અનાથરોય તથા, રતનામિરિના મંજરાએ સારો દેખાવ કર્યો હતો.

આર્થિક સુરક્ષામાં બહેનોએ હુન્નર ઉદ્યોગ દ્વારા સ્વતંત્ર આવક મેળવવાની જરૂર

વડોદરામાં શ્રી ચિમનાબાઈ શ્રી સમાજના ઉપક્રમે ચુદ્ધેશ્વર ડેવરું ઉદ્ઘાટન કરતાં વડોદરાનાં રાજ્યમાતા મહારાણી રા. ચાંતાદેવી માલકવાડે પ્રવચન કરતાં જણાવ્યું હતું કે આજની આર્થિક સુરક્ષાના જમાનામાં બહેનો દુનિયા-ઉલ્ભા શીખે અને તે દ્વારા પુરુષ કે સ્વતંત્ર આવક કરે તે અભવત જરૂરનું છે.

આ ડેવરું બહેનો સારો લાભ લે એવી મહારાણીશ્રીએ ઉચ્ચ પ્રવચન કરી હતી તથા સરચાઓને નિષ્કાવન કાર્યકરોની કેટલી બધી જરૂર છે તે પણ સમજાવ્યું હતું સમાજના મકાન કુંડના દાતા શ્રીમતી કમળાબહેન સામળ બેચરવાળા તથા સ્વ. શેઠ ટોડરમલ સામળ બેચરવાળાના તૈલચિત્રોનું અનાવરણ પણ મહારાણીસાહેબે આ પ્રસંગે ક્યું હતું

વળી, સમાજના મકાન કુંડના અન્ય દાતા શેઠ નારાયણભાઈ મિસ્ત્રી તથા સ્વ. ચચળમ્બેન મિસ્ત્રીના તૈલચિત્રની અનાવરણ વિધિ નળીતા સિનેઉભામ પતિ શેઠ નળીરભાઈ (સુખધ અને કપડવંજવાળા)ના હસ્તે આ પ્રસંગે યજ્ઞ હતી.

બાવનગરના ઉદ્યોગનગરના પ્રાથમિક કાર્યોનો પ્રારંભ

બાવનગર : મહારાજ શ્રી કૃષ્ણ-કૃમાર સિંહજીના બચસા સાથે રચનાર ઔદ્યોગિક નગર માટેના પ્રાથમિક કામકાજનો પ્રારંભ યજ્ઞ સુક્રમે છે. નગર માટે જોડતોની જમીનો મેળવણી રહી છે. આ જમીનના ૧૪૪ ખેડો કાડવામાં આવ્યા છે. આ નગર અંગે ૧૯૬૦-૬૧ ના વર્ષ માં દસ લાખ રૂપિયાનો ખર્ચ કરવામાં આવશે. પછીના વર્ષોમાં ખીલ પંદર લાખ ખર્ચશે. પ્રત્યેક ખેડોમાં આરોગ્ય વિષયક અને પાણીની વ્યવસ્થા કરવામાં આવશે. આ ઉપરાંત જોડાણ નો, બગીચા, કંબાણુન્દ, પોરટ જોશીસ બેંક, વગેરેની સમવડો પણ કરવામાં આવશે. ખેડોના તપ્પાર થયે માતૃશીકારોને ઉલ્લોગની સ્થાપના કરવા માટે બાંડે આપવામાં આવશે.

મહેસાણા જીલ્લામાં એક સહકારી ડેરી થશે

મહેસાણા જીલ્લા વિકાસમંડળે મોટા પાયે પર એક સહકારી ડુગધાયક યજ્ઞ કરવાનો નિર્ણય કર્યો છે એમ જણવા મળ્યું છે.

આના સંદર્ભમાં જીલ્લા વિકાસ મંડળ ના ઉપ-પ્રમુખ શ્રી મનમુખભાઈ પટેલ તથા મંત્રી શ્રી દવાઈકર ત્રિવેદીએ આજુક પાતેની ડેરીની યુક્ષાક્રમ લીધી હતી અને ત્યાંના કામનો અભ્યાસ કર્યો હતો.

આ ડુગધાયક આવેલે વર્ષે યજ્ઞ થશે એમ જણવા મળે છે. એમાંથી મહેસાણા અને કલોલ નવાં મોટાં આંગણે પણ ડુગધ આપવામાં આવશે. ચોળનાને ત્રીજી પંચવર્ષીય ચોળનામાં સમાવિષ્ટ કરવામાં આવશે એમ પણ જણવા મળ્યું છે.

પહેલી કૃષિ વિદ્યાપીઠ

નવી દિલ્હી. ભારત સરકારે ઉત્તર પ્રદેશમાં રૂડપુર ખાતે એના પ્રકારની પહેલી જ કૃષિ વિદ્યાપીઠ સ્થાપવા માટે રૂ. ૧.૯૦ કરોડના ખર્ચને બહાલી આપી છે. આ વિદ્યાપીઠ અમેરીકાની 'લેન્ડ ગ્રાન્ટ કોલેજીસ'ના ધોરણે રાજ્ય સરકાર સ્થાપશે અને પ્રાથમિક ની પ્રવૃત્તિમાં નેતાગીરી તેમ જ કાર્યક્ષેત્ર ડેળવવાનો તેનો ઉદ્દેશ રહેશે. આ વિદ્યાપીઠની સંસ્થાપન તથા પ્રયોગ માટેની પ્રયોજનાણા તરીકે ૧૬ હજાર એકરનું તરાઈ સરકારી કાર્ય ઉપયોગ માં લેવામાં આવશે.

રાખવાળા કોલસા ધોવા ઉલી થનારી ચાર વોશરીઝ

રાચી : હિંદુસ્તાન સ્ટીલ લીમીટેડ તરફથી ઉતરતી કક્ષાના એટલે કે રાખના વધુ પ્રમાણવાળા કોલસાને ધોવા માટે ચાર કોલ વોશરીઝ ઉભી કરવામાં આવશે એમ જણવા મળે છે. કુમડા, ભોલુદિન, પધારમડ, અને કુમીપુર ખાતે આ વોશરીઝ ઉભી કરાશે. કુમડા ખાતે વાર્ષિક ૧૦ લાખ અને ૮૦ હજાર ટન કોલસો સાફ-ધોઈ યજ્ઞવ તેવી વોશરી બધાઈ રહી છે. બધી જ વોશરીઝ ૬૧-૬૨ માં કામ કરતી યજ્ઞ જશે આ બધી જ વોશરીઝની કોલસો સાફ ધોવાની ચક્રિત પાર લાખ ટનની હશે.

દાલગા પશ્ચિમ બોકારો ખાતે ચાર વોશરીઝ કામ કરી રહી છે. ઉપરાંત કારમાલી, હાઉ હુધના અને ભમડોળા ખાતે પણ વોશરીઝ કામ કરી રહી છે.

જમીનના ભાવોમાં ઉછાળો

સુરત પાસે આવેલું મગદલાને એક ખંદર તરીકે વિકસાવવાનું નક્કી થયું છે અને ત્યાંથી એક નાની રેલ્વે લાઇન નાખીને ઉધના આમળ જોડવી એવી વાતો બહાર આવી છે. ઉધનાના ઉદ્યોગનગરને ઝડપી વિકાસ થઈ રહ્યો છે. તેથી જમીનના ભાવોમાં બારે ઉછાળો આવ્યો છે જે સેક્ટ પહેલાં ૧૪૦૦ની કિંમતના હતા તે હવે ૩૦૦૦ ના ભાવે વેચાવા લાગ્યા છે. અત્યાર સુધીમાં ૨૦ કારખાના બંધાઈ ચુક્યાં છે. ૨૦ બધાઈ રહ્યાં છે. અને ૪૦નું કામ ચોમાસા પહેલાં યજ્ઞ થઈ જશે ઉદ્યોગનગરને તાર ટેલીફોનથી પણ જોડવામાં આવનાર છે. બેંક અને પોલીસ ઓફીસ પણ આવી જશે. સુખધની મોટી પેટીમાં પણ અહીં જમીન ખરીદવા બાગી છે તેમાં ખાટલી

બોય, ખટાઈ, કામણી, એલીવન કોલસા કંપની, આઈઈ ઈટીબાઈકર વગેરે પેટીઓને જમીનો ખરીદી છે.

ત્રીજી ચોળનામાં એક જીલ્લા માટે મંજૂર થયેલા

રૂ. ૮.૫ કરોડ

બેંગા (ટપાલમાં) : બેંગા જીલ્લામાં ત્રીજી પંચવર્ષીય ચોળના હેઠળ સામા આઠ કરોડ રૂપિયાનો ખર્ચ ચુકવવા રાજ્ય સરકારની મંજૂરી મળ્યા બાદ એ રકમ કેવી રીતે ખર્ચવા એ અંગે નો નિર્ણય બેંગા જીલ્લા વિકાસ બોર્ડે લીધો છે અને રકમની ફાળવણી નીચે ચુલ્લમ કરી છે :

- (૧) પ્રજા વિકાસ યજ્ઞ માટે રૂ. ૧ કરોડ, (૨) ખેતીવાડી અને પણ ચિકિત્સા માટે રૂ. ૨ કરોડ, (૩) વાહનવ્યવહાર અને રસ્તાઓ માટે રૂ. ૧ કરોડ ૫૫ લાખ, (૪) બહેનો આરોગ્ય માટે રૂ. ૧ કરોડ ૫૫ લાખ (૫) શિક્ષણ માટે રૂ. ૧ કરોડ ૨૦

ગુજરાત રાજ્યનું મહારાજ ને હસ્તે થનારું ઉદ્ઘાટન

★

અમદાવાદ : અને વિશ્વાસપાત્ર રીતે જણવા મળે છે કે નવા ગુજરાત રાજ્યનું ઉદ્ઘાટન ગુજરાત ના જાણીતા સેવાભાવી કાર્યકર શ્રી રવિશંકર મહારાજ કરશે.

લાખ, (૬) ઉલ્લોગ માટે રૂ. ૩૫૦ લાખ, (૭) રહેઠાણો માટે રૂ. ૩૫૦ લાખ અને (૮) સમાજકલ્યાણ માટે રૂ. ૪૫ લાખ.

પાપડીના લીલવાથી મધુ-પ્રમેહના દર્દીના લોહીમાં ખાંડ જોઈ શકાય છે

નવી દિલ્હી : મહીસુર ખાતેની અભ પ્રક્રિયા સંશોધન સંસ્થામાં કરવામાં આવેલા પ્રયોગો ઉપરથી જણવાયું છે કે પાપડીના લીલવાના ખોરાકે મધુ-પ્રમેહના દર્દીના લોહીમાંથી સાકર યજ્ઞવામાં આશ્ચર્યકર પરિણામે હાખવ્યા છે એમ રાજ્યસભામાં વેદાંતિક સંશોધન અને સાંસ્કૃતિક બાબતો અંગેના પ્રધાન શ્રી કુમારજી કપૂરે જણાવ્યું હતું.

ઉદોદરમાં ભયંકર આગ

ઉદોદર : ઉદોદર યજ્ઞરમાં બાગેલી બીજા આગમાં આઠ માસનું બાળક અને ત્રણ બીલ માણસો જુલમ થયા હતા અને એક ટીબલ ડેપો, તેની જોડેની લાકડા વહેરવાની મીલ અને ત્રણ માજવાળા ચાર મકાનો ભસ્મીભૂત થઈ ગયા હતા. ઉદોદરના અહમ્મદપુરાના ગીચ વસ્તીવાળા વિસ્તારમાં બાગેલી આ આગથી બસો કરતાં વધુ મોટા ધરનારવિદ્યોજા બન્યા છે.

સર પુરૂષોત્તમદાસ ઠાકોરદાસની

જીવન ઝરમર

(મયા અકથી ચાલુ)

ખીજ એક ખાખત હતી તે એડન વિષેની. એડનની અમત્ય ક્ષીટીય સામ્રાજ્યને હરકરી દિષ્ટિએ જ વધારે હતી. છતા તેનો અર્થો વાર્ષિક રૂપિયા માર લાખ દોઠી તિભેરીમાથી કરવા માં આરતો. આ ખર્ચો સામ્રાજ્યના ખીજ પ્રદેશો પાસે પણ લેવો જોઈએ એવો પુરૂષોત્તમદાસનો મન હતો.

વિશ્વયુદ્ધ પછી, ઢોંદને બાગે યુદ્ધ કાળનો કલો બારે અર્ચ આંખો. મજૂનોએ પચાસ મિલિયન-એટલે પાચ કરોડ પાઉડનો મોજ દેશને માથે પડ્યો. પુરૂષોત્તમદાસે આ ખાખતમા પચુ નવીન સુચન કર્યું ઠાકોટ હાઉસ અને ન્યુ ટ્રિફ્લી એકમત યઈ ન યકમા ત્યારે પુરૂષોત્તમદાસે એ પ્રશ્ને કામનવેશ્મના વડા પ્રધાનોની પરિષદમા બઈ જવા સૂચવ્યું. તેમા ઇંગ્લંડની સરકારના પ્રતિનિધિ, ઢોંદી સરકારના પ્રતિનિધિ અને ખીન સરકારી ગૃહસ્થો પણ હોય એમ તેમણે સૂચવ્યું અને એનો નિર્ણય બને પહેલે બંધનકતી હોવો જોઈએ.

પહેલાં પોર્ટ ટ્રસ્ટમાના ૧૪ સભ્યો માં ફક્ત ચાર જ ઢોંદી હતા અને પ્રમુખ યુરોપીયન હતા. તેમનું જ મુખ્ય ચલણ હતું. પુરૂષોત્તમદાસના હાખલ થવાથી તેમની સરમુખત્યારથાહી નો અંત આંચો જો કે તેમને ત્યા સારો સામનો કરવો પડ્યો ઢોંદી સભ્યો પણ તેમને વધુ પડતા કાંતિકારી અને નવીન વલણવાળા માનના હતા અર પુરૂષોત્તમદાસે પોર્ટ ટ્રસ્ટ મડળમા જો પ્રથમ કોલસાના કોન્ટ્રાક્ટનો પ્રશ્ન ઉપાડ્યો. તેમણે અખાસ કરી શોધી કાઢ્યું કે કલકત્તાની કોષ પરદેશી ક પની મથી કાલસો લવાય છે અને ટેન્ડરો મામલામા આવતા નથી કલકત્તાના યુરોપીયન વેપારીઓ આ ખાખતમા

આખા દેશમા પથરાયેલા હતા પરંતુ પુરૂષોત્તમદાસે આ નીતિનો અંત લાવવાનો નિશ્ચય કર્યો કમીટીમાં તેમને સારો જોવા સામનો કરવો પડ્યો પરંતુ આખરે જીત થઈ ટેન્ડર માંમલામાં આવ્યા અને પોર્ટ ટ્રસ્ટના રૂપિયા વીજ લાખની વાર્ષિક ખચત થઈ

સ્ટીમરોની લાઇન ખાલી થવા માટે ઉભી હતી. મજૂરો વહેમી હતા અને પહેલી ઉભેલી કોલસાની સ્ટીમરને બદલે ખીજ ઉભેલી મોખાની પ્રથમ ખાલી કરવા ઇચ્છા દર્શાવી, પુરૂષોત્તમદાસે મુલ્કદોગીરીથી તુરત જ તેમની માંમણી ને માન અપાવ્યું વેલફેર કંડના નાણા પચુ મજૂરો કરતા અધિકારી ઝોમા જ વધુ વપરાયેલા માલમ પડ્યા. રમતો અને કલખમા પણ નોખ્યાં વપરાયા હતા. પુરૂષોત્તમદાસે આ પચુ શોધી કાઢી એ નીતિમા ફેરફાર કરાવ્યો અને ઠાકોટરી મદદ વગેરે મજૂરોમાં ઉપયોગમા કંડ વપરાવા લાગ્યું. વાડી બદર ચાલ આગળ એક ખાળ કલ્યાણ કેન્દ્ર પણ સ્થપાયું

આ બધા કામો કરતા-પોર્ટ ટ્રસ્ટ તા તે સમયના પ્રમુખ શ્રી હમ્ફ્રેયુ એચ નેક્સનની સાથે સર પુરૂષોત્તમ દાસને ધણીવાર જીમા જોડીમા ઉતરવું પડતું શ્રી નેક્સન મજૂરો માટે ખર્ચવા ખાખત પુરૂષોત્તમદાસ સાથે સંમત થતા. છતા તેમને રમવાની કલખ સ્થાપવાની જરૂરિયાત પણ તેટલી જ લાખતી સર પુરૂષોત્તમદાસની મકકમ વલણને પરિણામે બેલાડપીયર આમળ ટેનીસ કોર્ટ બધાતુ અટક્યુ અને મજૂરો માટેનું કલ્યાણકેન્દ્ર શરૂ થયું. આ રીતે પોર્ટ ટ્રસ્ટમા તેમણે મજૂરોનું હિત સાધ્યું અને સંસ્થાને વધુ પદ્ધતિ સરની બનાવી આર્થિક ખચત કરાવી [ક્રમશઃ]

બ્રિટન અને માલદીવ ટાપુઓ વચ્ચે સમજૂતી

લંડન,

સુતાવાર સાધનોએ જણાવ્યું હતું કે બ્રિટન થોડા સમયમાં ભારત, સીલોન અને પાકીસ્તાનને માલદીવ ટાપુઓ વિશે ચર્ચેલી નવી સમજૂતીની માહિતી આપશે. રાષ્ટ્રસમુદ્ધની ત્રણ સરકારો આર્થિક અને સાંસ્કૃતિક વિનિમય માટે એ ટાપુઓની સરકાર સાથે સીધી વિચારણા કરે એવી બ્રિટન આજ્ઞા રાખી રહ્યું છે.

માલદીવની રાજધાની માલેમા આ સમજૂતી પર સહીઓ સહ સમજૂતી માં બ્રિટન એક હબર ટાપુઓનું સરક્ષણ કરશે એવી જોમવાઈ છે આમાંના એક ટાપુ પર બ્રિટીશ શાહી વિમાની ઇજત મચક છે. બ્રિટીશ સરકાર દવે એમ માને છે કે આ ટાપુઓ અને રાષ્ટ્રસમુદ્ધના ખીજ દેશો વચ્ચેના સંબંધ એમની વચ્ચેના સીધા સંપર્કથી વધુ મજબૂત થશે. આ માટે સમજૂતીમા જોમવાઈ છે

રાષ્ટ્રસમુદ્ધ સળધક ખાતાના બ્રિટીશ રાજ્ય પ્રધાન શ્રી એલ્વિન પોર્ટ સમજૂતી પર સહી કરવા માટે બે દિવસ માટે માલદીવની મુલાકાત લેશે

બ્રિટનને નવો ટાપુ મળશે માલદીવના વડા પ્રધાન શ્રી હખાહીમ નાસીરે જોન ઉપરાંત ખીજે એક ટાપુ પણ બ્રિટીશ મથક તરીકે આપવાનું સ્વીકાર્યું છે, એમ કહેલાક સાધનો જણાવી રહ્યા છે. આ ટાપુનું નામ ફુનીફુ છે. બ્રિટન માલદીવ ટાપુઓને ૮,૫૦,૦૦૦ સ્ટર્લિંગની સહાય આપશે જેનો ટાપુઓની વિકાસ વૈભવનાઓ માટે ઉપયોગ થશે.

એવી આજ્ઞા રાખવામાં આવે છે કે આ ટાપુઓની વસતિ યોટે બાજે મુસ્લીમોની હોવાથી પાકીસ્તાન ટાપુ એને જોઈતા શિક્ષકો આપશે. ટાપુ આમા માખ્યામિક શાળાઓ શરૂ કરવા ની આજ્ઞા એના વડા પ્રધાન રાખે છે.

બ્રિટને માલદીવ ટાપુઓની સરકારને આર્થિક તમજ સંસ્કૃતિક સ્ત્રેત્રમા વિદેશો સાથે સીધા સંબંધો વિકવવાની છુટ આપી છે આની જાહેરાત કરતી સચુકત માદીમા જણાવ્યું છે કે બને સરકારોએ કરેલી નવી સમજૂતીમા આ ખાખતની જોમવાઈ કરાઈ છે.

હિંદુ ધર્મ એક જીવંત પરિખળ તરીકે હંમેશ વૃદ્ધિ પામતો રહ્યો છે

કુલાયુર મુત્રી : ઉપરાષ્ટ્રપતિ ડો. રાધાકૃષ્ણને અહીં જણાવ્યું હતું કે, હિંદુ ધર્મ એક અતિહીન આદોલન નહતો, પણ પ્રતિમાન આદોલન તરીકે જ તે રહ્યો હતો. અને જીવી જીવી પરિરિયતિ અને સંજોગો ફુનીપામા ઉભા થતા ગયા તેમ તેમ હિંદુ ધર્મે થોગ્ય જવાખ પણ વાળ્યો હતો.

હિંદુ ધાર્મિક મંડળે યોજેલા એક સપ્તાહ સુધી ચાલુ રહેનાર હિંદુ ધાર્મિક સંમેલનને પ્રુલ્લ સુકતા ડો. રાધાકૃષ્ણને આ પ્રમાણે જણાવીને વધુ મા કહ્યું હતું કે, દક્ષિણિ ફુની ઉદારતા, પુરેપુરી સહિષ્ણુતા, ખીજમા પર પોતાનો મત લાદવાની તેની અચકિત, અને ખીજ લોકોની માન્યતા સમજવાની અને તેની કદર છુઝવાની શકિત તેમજ ખીજ લોકોને તેમના વિશિષ્ટ માર્ગે આમળ વધરામા સહાય કરવાની તેની શકિત એ હિંદુ ધર્મના કોટલાક મુજબત અગો છે. હિંદુ ધર્મ પાચ હબર વર્ષોથી કાપરત છે, અને સમય ના વહેવા સાથે તે વૃદ્ધિ પામતો મયો છે ઉજતપણ એ હિંદુ ધર્મનું એક પાપાતું સ્વરૂપ છે.

આખ્યામિક ભાવનાવાળા નામરિંદે એ ધાર્મિક વૃત્તિઓ અને નીતિમત્તા ના પ્રચાર માટે હિંદુ ધાર્મિક મંડળ સ્થાપના કરી છે. ધાર્મિક સંમેલનમા હબરો ધર્મગ્રીઓ બામ લઈ રહ્યા છે.

ડો. રાધાકૃષ્ણને જણાવ્યું હતું કે, હિંદુઓની વચ્ચે જે મેદભાવોની અને પુવગ્રાહોની દોવાઓ બાધવામા આવી છે તે તે આજની જ છે. અને આવતી કાલે તે અદસ્ત્ય બની જવાની છે જે મુજબત સત્યમા હિંદુ ધર્મ માને છે તે તે અનત સત્ય છે અને એજ સનાતન ધર્મ છે

ઉપરાષ્ટ્રપતિ અહીં આવ્યા ત્યારે નાપર સેવા સમાજના આગેવાન શ્રીમલાય પથનાબને અને ફેરળના જાહેર આરોગ્ય પ્રધાન શ્રી વી કે. વેલાપપને તેમને આવકામો હતા.

સાભાર સ્વીકાર : શ્રી હરકીશનબાઈ રણકેડાજી, અને શ્રી મીશલબાઈ લલુબાઈ જો'મર્મ પ્રત્યેક પા ૧-૧-૦, શ્રી એન નાયુબાઈ, ૧૫ શી. ૫-૦, શ્રી એચ. કાલીદાસ (કેપ) શી ૫-૩.

અગત્યના સમાચાર

અમારા ગુજરાતી-સ્રી શ્રાદ્ધકે અને મિત્રો ગાટે ખાસ ઇન્ડિયાથી આયાત કરેલી ૧૦૦% સુવર અને વોઈલની (૬ વાર) સાડીઓ ખાસ કરીને આધુનિક નારી માટે જે ૬ વારથી કઈ જોઈક પહેરતી નથી.

અને તે પણ સારામાં સારો માલ.

આનાથી વધુ તમને શું જોઈએ છે ?

ડાઈરેક્ટ ઇમ્પોર્ટ્સ અને ઢોલસેલ વેપારી તરીકે અમે સીધા જ શ્રાદ્ધકોને ઢોલસેલ માં આપીએ છીએ અને વચખાળા વેપારીના નફામાથી બચાવીએ છીએ

Sorry no Traders and no discounts for Resale
PERSONAL SHOPPERS ONLY.

એ. કે. હુસેન એન્ડ સન્સ

ડાઈરેક્ટ ઇમ્પોર્ટ્સ અને ઢોલસેલ મરચન્ડીસ

૧૬ કવીન સ્ટ્રીટ, બોક્સ ૨૧૬૮, હરખન. ટ્રેન ૨૭૩૪૮/૯.

સમાચાર સંગ્રહ

—સુરત: મુખ્યથી આવતો જનતા એક્સપ્રેસ કાકરાખાડીના રેલવે પુલ પરથી પસાર થતો હતો તે દરમિયાન બે અભણા માણસો પાટા જોળવા જતા ટ્રેન નીચે આવી જતા કપાઈ મથા હતા.

—સુરત. કાકરાખાડીની સરકારી ખી વાઇ. એસ ૧૮૫૬ નંબરની ટ્રોલી ટ્રાવલ નાખીને વરીઆવ મામ તરફ જતી હતી તે વેળા ઉધી વળી જતા બે જણને ઇળ ચઇ હતી.

—સુરત: ઉધના દરવાજા નજીકના ફારના કંઈ નજીકની નેલના ડેરીએને ભેવા જઈ રહેલી પોલીસવાને ટીમ લીધાવાડને માર્ગે આવેલી ટાપ્પી ઠેનાલના સુખી ઇન્વેરની કચેરીના કમ્પાઉન્ડ નજીક મંબીર અકસ્માત થતા વાનમાના એક પોલીસને તબીબ ઇળ થતા સીવીલ ઇસ્પીતાલમા ખસેડાયો હતો જ્યારે બાકીના છએક પોલીસોને પ્રાયમિક સારવાર આપ્યા બાદ છુટા કરાયા હતા.

—કોલમ્બો માં ૩૩લી સેનાનાયકના આઈ સબ્યોના નવા પ્રધાન મંડળે કોલમ્બોમા હોદાના સેન્ટ્રલ લીધા હતા.

—ચીનના વડા પ્રધાન શી આઇ એન ધાઇ તા ૧૯મી એપ્રિલે નવી દિલ્હી આવી પહોચશે.

—ઇન્ડોનેસિયાના પ્રમુખ ડો. સુકાર્નોએ આફ્રિકાની મુલાકાતે જતા દિલ્હી રોકાશે અને શ્રી નહેરુને મળશે.

—બ્યારામા એક મુસલમાન સ્ત્રી દરદી ના મળમાથી દસ કુટ લાંબો કરમ નીકળ્યો છે.

—જીતાલીના ખાન બહાદુર ઢાજી યુસુફજી ઇસાકજી પટેલનું કુ:ખદ અવસાન થયું છે. અરફુમ અમદાવાદ ખાતે નમર ન્યાયાધીસ તરીકે ધણા વર્ષો સુધી હતા.

—સોલાપુર: કટાકડાના કારખાનામાં ધડાઠો થતાં ચાર સ્ત્રી કામદારો મરણ પામ્યા હતા. આ ધડાઠો ગોઢાલ જામમા થયો હતો.

—સુરત સુરત અને અમદાવાદ વચ્ચે એક ઝડપી ટ્રેન 'યુજ્વરાત કવીન' ચલુ થનાર છે. યુજ્વરાત રાજ્યની રચના સાથે જ એટલે કે તા ૧લી એપ્રિલથી આ 'યુજ્વરાત કવીન' ચર થઇ છે.

—અ કલેશ્વર જર્યાના બાઇ મંગાબેન પીતાબર મીસ્ત્રીનું ૧૧૦ વરસે અવસાન થયું છે તેઓ પોતાની પાછળ ચાર પેઢી મળી કુલ ૫૦ થી ૬૦ માણસોના પારવાર મૂકી મથા છે.

—મુખ્ય ભારત સરકાર મસિ અને જનવરોના અગોની દવાઓના ઉલ્લોમ ખીલવવા મુખ્ય, કલકત્તા, મદ્રાસ અને

દિલ્હી ખાતે જંગી કારખાનાં ચર કરવાની છે.

—વારાણસી: અહીંથી ૧૦ માઇલ દુર આવેલ ઇસરવાર મામે એક ઢાથી માંડો થતાં તેને મારવા પોલીસે નવ કલાક સુધી મહેનત લીધી હતી તેમજ ૨૦૦ ગોળાઓ છોડ્યા બાદ ઢાથી માર્યો જ્યારે ઢાથી મહાનતને કેટલોને દોડ્યો લારે મામલોડાએ પોલીસને ખબર કરી હતી.

—ભારત સરકારના ગૃહખાતાના પ્રધાન થી ખી એન ઢાતર સેન્ટ્રલ જેમ જેવા મથા દરવાજા ડેટલાક ફેડીઓ એ તેમને આવકાર આપ્યો, "પધારો સાહેબ" શ્રી ઢાતારે વિનોદ કર્યો કે: "આભાર. મારે નથી પધારવું. આ કાઈ આવકારવાનું રચળ છે".

ચાલુ રહેનારૂં પ્રાદેશિક આંતરવિદ્યાપીઠ બોર્ડ

મુખ્ય પ્રદેશની યુનીવર્સીટીઓ-મુખ્ય, પુના, યુજ્વરાત, સરદાર વલ્લભ બાઇ વિલાપીઠ અને વડોદરાના ઉપ-કુલ પતિઓની એક બેઠક વડોદરા યુનીવર્સીટીના ઉપ-કુલપતિ ડો. જ્યોતીન્દ્ર મહેતાને પ્રમુખપદે મળી હતી અને તેમા મુખ્ય રાજ્યનું વિભાજન થમા પછી એક યુનીવર્સીટીમાંથી ખીજી યુનીવર્સીટીમા વિદ્યાર્થી જઈ શકે એ હેતુથી વધુ તથ્ય વર્ષ સુધી આંતર-યુનીવર્સીટી બોર્ડ ચાલુ રાખવાનો નિર્ણય લેવામ. આવ્યો હતો. આ સમ્મતિ એકસુતતા લાવવા, વિદ્યાપીઠોની પરીક્ષાઓના પરિણામો જાહેર કરવા માટેના માકંસ આપવાની ખાખતમા એકીકરણ ડેરવાનું પણ બેઠકે નક્કી કર્યું હતું.

આ સમસ્યાઓ ઉકેલમા વિના નહિ ચાલે

(૧૦૮ પાનાનું અનુસંધાન)
કાપાવલટ કરી શકે જ્યા સુધી જામ ડાંચો બદલાય નહિ તેમને જીવન જીવવાની સાચી દષ્ટિ મળે નહિ, ત્યાં સુધી સમાજ સુધારો અધુરો અજ્ઞામ રાષ્ટ્રનું નવ ધડતર કરવા માટે પણ સમાજની નવરચના કરવી જરૂરી છે. આ કામ ધણા વખત સુધી ખોરબે પડેલું છે હવે તો આ કામને અખત અપાય તો સાઈ
આ ખાખતમા આ કામકરો બ્યવહાર કાર્યક્રમ થકે અને વિદ્યાર્થીઓનીઆને રળઓમા કામે લમાડે તો ભોક્-શિક્ષણનું કામ તો જરૂર થઇ શકે.

THE SURAT MAYAWANT ASSOCIATION OF SOUTH AFRICA

Please take notice that the Annual General Meeting of the above Association will be held: At 145, Prince Edward Street, on Saturday 16th April, 1960, Time 2-30 P.M. (Sharp). You are earnestly requested to attend!!
Agenda - (1) Minutes (2) Correspondence (3) Treasurer's Report. (4) Election of Officials & Committee Members. (5) General.
Yours faithfully,
N. BHAGWAN.
Hon Secretary.

બી-આઇ

મુખ્ય કરાંચી અને ઇસ્ક આફ્રીકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે.

સ્ટીમર કરંજ ૩૦મી એપ્રિલ ૧૯૬૦ના આવશે અને કરાંચી થઇ મુખ્ય જવા પમી જે ૧૯૬૦ના ઉપહરો.

મુખ્ય અથવા કરાચીનું બાહું.

ફર્સ્ટ ક્લાસ	એક	ખોરાક	વમર	પા. ૬૨-૦-૦
સેકન્ડ ક્લાસ	"	"	"	પા ૧૦-૧૫-૦
થર્ડ ક્લાસ	"	"	"	પા. ૩૧-૧૦-૦
ગ્રાઈનરી		સ્પેશીયલ		
નોન-વેજિટેરીયન	પા. ૫-૫-૦	નોન-વેજિટેરીયન	પા. ૧૦-૧૦-૦	
વેજિટેરીયન	૫. ૪-૧૦-૦	વેજિટેરીયન	પા. ૧૦-૧૦-૦	

વધુ માહિતી માટે મળો યા લખો:
શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ
(પીટી લીમીટેડ.)
૩૯૦ પાઈન સ્ટ્રીટ, —ડરબાન.
ટેલીફોન: ૨૦૪૩૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "કરામત."

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

નવ જતના નાયબન, રેલની તેમજ સુતરાઈ કાપડ, સીઓ બાજકો અને પુરૂષો માટે જીતમ જતના ડુબન જર્સી, પુલોવર, મારડીનન્સ અને બખ્યાઓ માટે—બુટીક, બીન્સ, બ્લેન્ડેટ્સ, શોલ્સ; નેપટીન્સ વિગેરે.
દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા બહામજી.
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જહાનીસબર્ગ.
ફોન : ૮૩૫-૬૭૮૬ — બોક્સ ૧૫૪૯.

ચો. બો. ૫૩૬૦ — ટેલીફોન ૩૩-૫૬૨૦

બગત બ્રધર્સ (પ્રો.) લી.

૧૪ કોર્ટ સ્ટ્રીટ, જો હા ની સ બ ં.
હોલસેલ અને રીટેઈલ મર્ચન્ટ અને ઇમ્પોર્ટર્સ ખાસ કરીને હમારે ત્યાં ઇન્ડિયન અને ઇંગ્લીશ માસરી, માથામાં નાંખવાના જાત જાતના રેસી તેલો સ્ટેનલેસ સ્ટીલ, પીત્તળના અને એલ્યુમીનમના વાસબો-કાથ અને પ્લાસ્ટીકની બંગડીઓ-કેવમબોર્ડ અને સ્ટ્રાઈકર તથા ખીજી અનેક રેસી થીએ કીફાયત લાવથી મળશે.

અર્થ

ગુજરાતી કેળવણી પર જવાબ

‘ઇન્ડિયન ઓપિનિયન’ના અધિપતિ ભ્રમ

તા. ૧૧-૩-૧૯૬૦ના અંકમાં ગુજરાતી કેળવણી માટેનો લેખ, (લેખક શ્રી નરવરલાલ બાબીનીયા) વાંચ્યો તે માટેનો ખુલાસો હું નીચે મુજબ લખું છું તે જનતાની જાણ માટે છાપવા કૃપાવત થશે. ધીવૃત નરવરલાલ બાબ લખે છે કે પહેલા ગુજરાતભો પતિન બનીને આ દેશમાં આવતી અને આ દેશમાં ભારતીય સંસ્કૃતિ લાવી તેને છવંત રાખતી. હવે તે મધ યદ્ય છે કારણ સરકારે હવે પતિન જોને આવવાનું બધ કહ્યું છે. એટલે હવે દેશની સંસ્કૃતિ નાણુદ યદ્ય જ્યો સ્ત્રી આપણી માન્યતા છે. એટલે, ઓઝોર્થાજ આપણી સંસ્કૃતિ જળવાઈ રહી છે એવું તમારું માનવું છે તો યુ પુરૂષો એ બાબતમાં કાંઈ ન કરી શકે? અને કાંઈ નજ કરી શકતા હોય તો શા માટે શાળામાં બધી શિક્ષિકા જોનેજ રાખવામાં આવતી નથી-દેશથી ફેટલી શિક્ષિકાએ અને કેટલા શિક્ષિકા બોલાવ્યા તે તેમ જાણે છે? બાહ આપણી હાંફુ સંસ્કૃતિ તો આને હજારો વર્ષથી જે તે નજા તે ત્યા કાપખ રહી છે. પછી જમે/તે દુનીયા ના ભાગમાં હાંદીએ વરતા/હોય. એ ઇતિહાસી પરથી જાણવા મળે છે ખીજી તમે લખો છો કે આને ધણા મામાપો અર્થસંચય કરવાની પાછળ પડ્યા હોવાથી ભારતીય સંસ્કૃતિને ઠોઠરે મારવા તરુવાર થયા છે એવા મા બાપોના નામે તમે આપી શકો છો કે આપણે તેમને મળીને સીધે રસ્તે આવવાની સલાહ આપીએ. પરંતુ બાહ હું તો માનું છું કે અર્થસંચય વગર આપણે કાંઈ પણ કાર્ય કરી શકીએ એમ નથી હા કદાચ તમારા પાસે તેના બદલામાં ખીજી વસ્તુ હોય તો તે તમારે ખરા દીલથી સમાજને આપવી જોઈએ. ખીજી તમે લખો છો કે આપણી ચાલતી ગુજરાતી શાળામાં ધણુ જવનથી મુરુદેલી ઉભી માય છે એ મુરુદેલી તમારા લખાણ પરથી તમને એ લાગી કે જ્યારે જ્યારે શાળા માં નવા શિક્ષક શિક્ષિકા રોકવામાં આવે છે ત્યારે લોકો ધણી ટીકા કરે છે કે શિક્ષિકાએ આવી છે તેવી છે. એ અનોતિક છે અને ખોટી ખમણા સેવે છે અને સમાજની વિકૃત દષ્ટિને ભોમ અને છે બાહ એ શિક્ષક અને શિક્ષિકાએ આવવાને તેવા ન હોય તો તેમને ભોમ જનવાનું યુ હોવા જે મુનેમાર હોય તેજ તેનો ભોમ અને છે એ કુદરતી ન્યાય છે, ખીજી તમે લખો છો કે સંસ્થાના અધિકારીએ જે કાંઈ કરે છે તે ખુબ વિચારીને જ કરે છે. એ કેટલે અર્થ સાચું છે તે તો અધ

કારીએ જાણે અને પ્રજા જાણે. પરંતુ સંસ્થાના દરેક કાર્યકર્તાને ચોત પોતાના કાર્ય કરવાની હદ હોય છે. તેનાથી તમે વાંકે હરીજ. પરંતુ જ્યારે જ્યારે કાંઈ પણ સંસ્થાને અધિકારી તેના કાર્ય કરવાની હદ જાળંગી કાર્ય કરે છે ત્યારે ત્યારે જરૂર તે અધિકારી ની વાતો તો થવાની આપણી ચાલતી શાળાની સંસ્થાની આને ત્રણ ત્રણ વરસ થયા વાર્ષિક મીટીંગ બોલાવાઈ નથી એવું યુ કારણ તમે જાણતા હોમ તો લખી જણાવો તો મોટો આભાર દરેક સંસ્થાના કામદા કાવુન તો હોય જ કદાચ તમે જાણીતા હશે. કાંઈ પણ સંસ્થાના અધિકારી જે ત્રણ કે છ માસ ગેરહાજર હોય તો તેમણે હોદ્દાની રાજીનામા આપવા જોઈએ એવું બન્યુ નથી. કોની પણ તમને તપાસ કરવાથી માલમ પડશે. તમને કદાચ સંસ્થાની કામદાની ખબર ન હોય. લોકો વાતો કરે એટલે તમને લાગુ કે સંસ્થાના સંચાલકો ટીકાનો ભોમ અને છે એ બ્યાજખી નથી. ખીજી તમે લખો તો કે નિશાળની વાર્ષિક પરિક્ષા પછી જે વાર્ષિક ઉત્સવ ઉજવવાઈ છે, તે ઉત્સવના કાર્યક્રમને તદ્દ યાર કરવામાં શિક્ષક, શિક્ષિકાએ ખુબ ખુબ મેહનત કરી કાર્યક્રમ તદ્દયાર કરે છે અને તે તદ્દયાર કરાવનારાએ કટાક્ષ અને ટીકાના ભોમ અને છે. અને તેઓ હતાસ બની જાઈ છે જરૂર ઉત્સવનો ઉજવવાવા જોઈએ પરંતુ આપણી શાળામાં જે ઉત્સવો ઉજવવાઈ છે એ ખરાખર નથી. તેનું કારણ આવી ઉત્સવની પાછળ નકામી ધણો ધણો ખર્ચ કરવામાં આવે છે જેવા કે ઉત્સવમાં ભાગ લેનાર બાળક બાળિકાને નવા નવા કપડા ખરીદવા પડે છે. અને બાળિકા એના માલ હોય કે નખ રંગવા માટેના રંગ તથા આ મોએ લમાડવાને પાવડર વિગેરે ખરીદવાનું હોમ પછી આવા અનેક નકામી ખર્ચો થાય છે તે આવા ખોટા ખર્ચાનું તો ભાન ઉત્સવ તદ્દયાર કરાવ નારાએને હોવુ જોઈએ બાળકોને બિખમમાં એની જેવી છાપ પડશે. આણું તો આપણી ભારતીય સંસ્કૃતિ મા તો નથી તે આપ આખળ વધીને કહે કે ટીકાકારો અસંસ્કારી હોય છે અને એવા સમાજ રોગીષ્ટ અને અસંસ્કારી કહેવાઈ. સત્ય વસ્તુ તે જાણવાથી તેને તમે રોગીષ્ટ અને અસંસ્કારી માનો છો અને વિકૃત દષ્ટિ વાળા કલા છે અને એવા લોકો અર્થ-સચયન કરી જાણે છે એ તમારા મોટામાં મોટી બુલ છે એ તમને ઉડાણથી વિમાર કરવાથી સમજશે

અરુ
શ્રી. હમો જીએ,
દયાળજી છીબાલાહ,
છમનલાહ નાનાલાહ

માથે બાંધવાની રીળન અને વેણીઓ
મખમલ, સાટીન, ટાફેટા સીકકની, રીળન અનેક રંગ, ડીઝાઇન અને સાઈઝમાં મળશે, હાજ મ'ડપ અને મોટર સજ્જમારવા માટે જરુયાળ'ધ રીળને મળી સકશે.
ખચ્માં માટે મખમલ, અને વેસમ તથા ફેલ્ટની ટોપીઓ કીકાષત લાવે બનાવી આપવામાં આવશે.
અ'મોટે બાંધવા મખમલ, વેસમ, કોલન વિગેરેનાં કુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના ક્રોચર્સ મળશે.
ટેબલ પર મુઠવા માટે પ્લાસ્ટીકના મુ'દર કુલો મળશે.
ઠેકાણું : માખરો હેટ્સ (મો.) લી.
લેડીઝ એન્ડ ચીલ્ડ્રન-સ હેટ મેન્-યુરુકચરર,
ફોન : ૮૩૫-૭૯૯૨ પહેલે માળે, બોક્સ ૫૨૫૭.
મારુદર મેન્-સન્સ - ૩૩ વેસ્ક સ્ટ્રીટ, - જોહાનીસબર્ગ.

ખાસ દરખાસ્ત : હિંદની અગરખતી
(વહાણમાં આવેલો તાજો માલ)
હાલસેલ વેપારી ભાવો

નજુ ગુલાબ ૩ તોલા ૩૭-૬ ૨૩૫	મુગધ રાણી ૫ ,, ૩૩-૦ ૩૩૫
(પાતળી અને નડી લાકડીમાં મળશે)	,, ૨૩ ,, ૧૮-૦ ,,
રેટવે ઓફ ઇન્ડિય ૩ તોલા ૪૫-૦ ૨૩૫	,, ... ૧ ,, ૮-૦ ,,
,, ,, ૧ ,, ૬૦-૦ ,,	,, ૩ ,, ૪-૦ ,,
ચમેલી ૨ ,, ૧૮-૦ ,,	લતા મંગેશકર ૩ ,, ૪-૦ ,,
,, ... ૧ ,, ૬-૦ ,,	ચલન ધૂપ ૧૬ લાકડીના ડબ્બા ૩-૦

ઓર્ડર સાથે રોકક - ઠરખન માટેના ભાવો.
હમારી પાસ અસલી ખાસમતીના ચોખા પણ છે
ખાસમતી ચોખા શી. ૧-૦ રતલ.
(ઓછામાં ઓછા ૧૦૦ રતલ મળશે)
અમે નીચેની વસ્તુઓ માખરેકટ ઇમ્પોર્ટ કરીએ છીએ. માલ સારો અને કીકાષત ભાવે મળશે.
અમારા પ્રાઇસ લીસ્ટ માટે લખો :-
દરેક જાતના ઇન્ડિયન ફાળ, મરાલા અને કરીયાણું, સોપારી ખદામ, આમલી, આખા નાળીયેર અને દરેક જાતના ઇમ્પોર્ટ ચોખા.

K. HARIBHAI & SONS
(PTY) LTD.
Direct Importers : Wholesale & Retail Merchants.
81 Victoria Street, — P.O Box 2156 — Durban.
Telegraphic Add. "BHAISONS"

એજન્ટો જોઈએ છે
૧૯૬૦ બન્યુઆરીથી આફ્રિકા માટે પ્રગર થયેલું
"સરોળ"
માસીક માટે, ટ્રાંસવાલ, નારાલ, કેપ, ફોરેશીયા, ન્યાસાલેન્ડ, ઇસ્ટ આફ્રિકા, યુગાન્ડા, કેનીયા, વગેરે નાં નાના મોટા દરેક શહેરોમાંથી ક્રાહકો તથા જાહેર ખખર ઉવરાવનાર એજન્ટોની જરૂર છે.
વધુ માટે લખો :
છગનલાલ ડી. મીસ્ત્રી,
બોક્સ ૩૪, — ડાવલ — ઇ. ટ્રાંસવાલ.

શ્રી

* જ્યાં પ્રેમ છે ત્યાં પ્રભુ છે *

લેખક: શ્રી રમણીકલાલ અરાલવાલા (વતાકથી ચાલુ)

સ્ત્રી પેત્રીકના મધ્ય પછી બે સૈનિકો તેની પાસે યજ્ઞને પસાર થયા. તે પછી હાથમાં ટોપલી લઇને એક ભદ્રિયારણુ મધ્યને તે પછી એક ખીજી સ્ત્રી લા આવી. તેના પગમાં ફાટમાં વુટયા મોજાને સાદા બુટ હતા. માર્ટિનની દિવાલને અડેલીને તે આ સ્ત્રી રહી દેડો હિમ જેવો પગને સુસવી રહ્યો હતો તેની પાસે એક માળક હતું તેને કપડાના ઉડાથી ઢાંકવાનો પ્રયત્ન તે કરી રહી હતી, તે કે માળકનું ચરિર ઢાંકી સકાય એવું કશું જ એની પાસે હતું નહિ. જીનાજામાં પહેરવાના આજા કપડા તેણે પહેવાં હતા તે તે પ ફાટી ગયાં હતાં. માર્ટિને પારીમાંથી તેની સામે જોયું. માળક ડાડીથી કુબલું હતું તે જુખથી રડતું હતું. પેલી સ્ત્રી તેને જાણું રાખવાનો નિષ્ફળ પ્રયત્ન કરી રહી હતી. આ દસ્ય જોઈને માર્ટિન એકદમ ઊભો થયો તે બહાર આવ્યો.

'બેન, અહર આવો! બેન!' તે સ્ત્રી સ્ત્રી ચારે તરફ જોવા લાગી એટલે માર્ટિને ફરીથી ઢાંક મારીને તેને બોલાવી, 'એ તો હું બોલાવુ છું. બેન, અહર આવો!' તે સ્ત્રીએ હવે તેના સામે જોયું એટલે માર્ટિને કહ્યું, 'મારી ટાંઢા માળકને લઇને બહાર યા માટે કુબે છે! અહર આવો તો બરા ટાંઢે ય એાછી વાય તે તેના ચરિર પર કોશુક ઢાંકી પશુ સકાય. અહીં યજ્ઞને અહર આવો.'

માર્ટિને માળકને પથારીમાં સુવાડ્યુ તે તેની પાસે બેસીને ક્ષિસીટી વમાડવા માડી. પશુ તેના મોમાં દાંત નહોતા એટલે તેને બરાબર ફાંચુ નહિ તે માળકે રડ્યુ ચાલુ રાખ્યુ. માર્ટિને તેના મોમાં આંજળા લાલીને ગલીપચી કરવા માડી જેવે માળક યાંત યજ્ઞને હસી પડ્યું પેલી બાઈએ ખાતાં ખાતા માર્ટિનને પોતાની કચની કહેવા માડી. 'હું એક સૈનિકની પત્ની છું આક મહિના પહેલા લશ્કરી સત્તાવાળા એએ મારા પતિને ઢાંક દરના રથજો મોકલ્યા કયા તેની મને ખબર નથી. પશુ તે પછી તેમની કથી ખબર અંતર આવી નથી. એક જજુને ઘેર રસોયજુ તરીકે કામ કરીને હું જેમ તેમ દહાડા ઢાંકતી હતી, પશુ આનો જન્મ થયો એટલે એ લોકોએ મને રાખવાની ના પાડી છેકા ત્રણ માસ થી આમથી તેમ આપડયા કંઈ છું, પશુ કયાપ જીભા રહેવાનું કામ મળતું નથી. પાસે જે કશ હતું તે આધા-ખરચીમાં વેચી નાખવું' પડ્યુ એક ઠેકાણે આયા તરીકે રહેવાનો પ્રયત્ન કરી જોયો, પશુ મારા જેવી સુકાઈને લાકડે મધ અવેલી આંતે છેકાઈં ધવરાવવા કોણુ રાખે? હવે એક વેપારીની પત્નીએ મને રાખી લેવાનું વચન આપ્યું છે પશુ એ ય હજી અઢાડીયા પછી આવવાનું કહે છે માર્કે ઘર પશુ ફુર છે તે હું તો થાકીને લોચ યજ્ઞ મધ જઈ છું મહાનમાલિકજુ માધ સદબાગ્યે સારી છે તે મહત પડી રહેવા દે છે, નહિ તો કોણુ બંજુ અમારું યુ જે યાય' બાઈએ ખાવાનું પૂર્ણ કરીને માર્ટિન સામે આભારથી જોયું.

નાથે ચરમા ચડાવીને નાની જોરડી માં કામ કરતા આ દહ મોચીને પોતાને બોલાવતો જોઈને એ બાઈને બરા નવાઈ લાગી. તે અંદર આવી એટલે માર્ટિને અહરના ખડમા લઈ જઈને પથારી બતાવતા તેને કહ્યું.

'બેન, આ પથારીમાં બેસીને એને નિરતે ધવરાવો બુલો પાસે છે એટલે બરા મરમાવો પશુ યશે'

'બાઈ, હું યુ ધવરાવુ એને? ધાવજુ બીલકુલ આવતું નથી. મે આજ સવારથી કશુ ખાધુ નથી.' આમ કહીને તેણે માળકને છાતી સરસુ લીધું. માર્ટિને તેને થોડી રોટી અને વાડકી બરીને સુખ આપ્યો. 'બેન, તમે થોડું ખાવ. ત્યા સુધી હું તમારા માળક પાસે જોયું છું. મારે ય માળકો હતાં એટલે એમને રીખવતાં મને આવડે છે.'

પેલી બાઈએ તેનો પાડ માન્યો તે ૨૫૫ પાસે બેસીને ખાવું શરૂ કયું.

'તમોરી પાસે કશ મરમ કપડા જેવુ નથી!'

'મરમ કપડાં તો કયાથી લાવું? ખાવાના જ સાસા છે તો પછી' એક જુની મરમ શાલ હતી તે કાલે જ હ પેન્સમાં વેચી નાખી!'

જુકકીપીમ, ઇનકમ ટેકસ રીટન્સ, લાઇસેન્સિંગ, રેવન્યુ કલેક્ટરન્સ અને ઇનસ્પેક્ટરન્સ માટે મળો.

આર. વીકલ

૨૨ બાકેલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, ફોર્નર ડામગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, બેલ્કાનીઅપમ, ફોન ૩૩-૨૬૫૫.

લબ્ધ પ્રસંગો માટે અમને મળો.

સુસ્તી જમણનાં અમે સ્પેસિલીટ છીએ.

શ્રી કંપીટનની અંતર દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોરેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે યુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ફીડન્ટ લઈએ.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીકાઈ હાઉસ)

એ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર - ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

આહુ, લસજુ બબર ભાવ, નારીએજ નં. ૧ સી. ૧-૦, બેગ (નંગ ૧૦૦) સી. ૬૦-૦.

દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બબર ભાવ, બરાકા, ફુમરી (કાકા), સુકા લાલ મરચા, બુમલા, સુકા ઝીમા (ઠાલા), સોનેરી રંબેના ગોળ, દરેક નવનો મરી મસાલો વિગેરે હમેશા સ્ટોકમાં રાખીએ છે. કપુરી અને એવલી પાન બબર ભાવ, પોસ્ટલ બુક.

રોરેસીયા, ન્યાસાસેન્ડ અને બલ્કન ડોગોના જોરડો વપર પુર્ણ ખ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ ઢાંકી મોકલ્યું.

All prices subject to Market fluctuations

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P O Box 251. DURBAN.

ધીરુભાઈ પી. નાયક

બુકકીપર, બુસાઈરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

ઈન્ડિયાન અબર ફુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ બબર જમીન માટે પ્રસારી કરવા ઘેર જ્યાં અમારી મારફેતે જુકોન હોરો છડી, આજ, ચોરી, હુસ્લર, અહરમાત, પ્યેટલાસ, વિગેરેના વીમા અમે હવરાવા આપીએ છીએ

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, દિસાળના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ કલેક્ટરન્સ સર્વિસેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ હમીએસને લખવી બાબતોમાં કઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ. નેચનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન એન્ડ જોરડોથીયા અને થોઈંથાપર ઈન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધ

Office: 9 Barkly Arcade, 38 Market Street, Phone: 339033, Johannesburg.

Residence: 52 Patidar Mansion, 13 Kort Street, Phone: 330816, Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુદ, ડાઈનીંગરૂમ સુદ, વોડરોબ, ડરેસીંગ એસ, સાર્કેડ બોર્ડ એફ્રીસ ડેસ્ક, છુકે કેસ, ટેબલ, તદન કીફાયત બાવે ખરીદી શકોશો. બંને પથારી લાભ લેવા સુકરો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ફરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે તેનો સ્ટોક હમીમાં તઈ-વાર રહે છે. માત્ર રોડકા બાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મનાવો અને વેપાર આજલ વમારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2626.

Printed And Published by Mrs Sushila Gandhi, International Printing Press, (Pbocnz) Private Bag, Durban, Natal